

บทที่ 3

กฎเกณฑ์ทางกฎหมายในการควบคุมความปลอดภัยในการขับขี่ รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่

รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ เป็นพาหนะที่มีเครื่องยนต์ขนาดใหญ่ ผู้ขับขี่ต้องมีความระมัดระวังเรื่องความปลอดภัย และมีประสบการณ์การใช้งาน เพราะรถมีสมรรถนะค่อนข้างสูง กำลังแรง และน้ำหนักค่อนข้างมาก เพราะฉะนั้นการใช้รถต้องอาศัยทักษะความชำนาญ ซึ่งจะต้องมีมาตรฐานในหลายด้าน ในบทนี้ผู้เขียนจึงจะได้นำเสนอถึงกฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมความปลอดภัยในการขับขี่รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ ของต่างประเทศและประเทศไทย เป็นลำดับ ดังนี้

3.1 กฎเกณฑ์ทางกฎหมายการควบคุมการขับขี่รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ของต่างประเทศ

3.1.1 มาตรฐานของรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ของสหภาพยุโรป

ในส่วนของสหภาพยุโรปนี้ผู้เขียนจะได้นำเสนอเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรฐานของรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ ผู้ผลิตรถจักรยานยนต์สัญชาติยุโรปกำหนดตำแหน่งการตลาดของตนเป็นแบบ Niche กล่าวคือ จะทำตลาดสำหรับรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ที่มีราคาสูง (High-end heavyweight)

สำหรับมาตรฐานความปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ของยุโรป มีดังนี้¹

¹ สถาบันยานยนต์. (2555). *การศึกษาพัฒนาการอุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ของโลก : กรณีศึกษา สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น และจีนไทเป*. รายงานวิจัย เสนอ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. หน้า 12.

ตารางที่ 2 มาตรฐานความปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม
รถจักรยานยนต์ของยุโรป

ประเภท	มาตรฐาน	รายละเอียด
ความปลอดภัย	1. มาตรฐานผลิตภัณฑ์	ตามข้อกำหนด UN/ECE ² เลขที่
	1.1 ระบบเบรก	R78
	1.2 ระบบส่องสว่าง	R50, R53, R74, R56, R57, R76, R72, R82
	1.3 กระจกส่องหลัง	R81
	1.4 ยางและล้อ	R75, R88
	1.5 ส่วนควบคุมการขับขี่	R60
	1.6 หมวกกันน็อก	R22
	2. มาตรการความปลอดภัยการใช้ถนน	โดยการปรับปรุงการออกแบบและ การซ่อมบำรุงถนน จากการศึกษา ของคณะทำงานเรื่อง อุบัติเหตุจาก การขับขี่รถจักรยานยนต์ (The Motorcycle Accident In-Depth Study: MAIDS)
สิ่งแวดล้อม	1. มาตรฐานการปล่อยมลพิษและก๊าซ คาร์บอนไดออกไซด์ (CO ₂)	ปัจจุบันใช้มาตรฐาน EURO 3 และ มาตรฐาน EURO 4 มาตรฐาน EURO 5 และมาตรฐาน EURO 6
	2. มาตรฐานความดังของเสียง	ตามข้อกำหนด UN/ECE เลขที่ R41, R63, R92

สหภาพยุโรปได้มีการกำหนดมาตรฐานของรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ ไว้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรฐาน ECE ที่เป็นมาตรฐานที่ทั่วโลกยอมรับมากที่สุด ซึ่งเป็นมาตรฐานใน

² ECE เป็นคำย่อของ European Economic Commission (คณะกรรมการเศรษฐกิจสำหรับยุโรป) มาตรฐาน ECE เป็นมาตรฐานที่ทั่วโลกยอมรับมากที่สุด มีใช้ในกว่า 50 ประเทศ UNECE เป็นคำย่อของ United Nations Economic Commission for Europe (United Nations Economic Commission for Europe)

การผลิตรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ นั้น มีทั้งมาตรฐานด้านความปลอดภัย และมาตรฐานสิ่งแวดล้อมซึ่งในส่วนนี้ผู้เขียนจะได้นำเสนอในส่วนที่ประเทศไทยได้นำมาตรฐานดังกล่าวมาใช้ กำหนดมาตรฐานของรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ ต่อไป

3.1.2 สหราชอาณาจักร

3.1.2.1 กฎเกณฑ์ด้านคุณสมบัติของผู้ขับขี่และใบอนุญาตของรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่

โดยในส่วนนี้ผู้เขียนจะได้นำเสนอกฎหมายจราจรที่ใช้บังคับในสหราชอาณาจักร คือ Road Traffic Act 1988³ และมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาตขับขี่ คือ Part III Licensing of drivers of vehicles ตั้งแต่ มาตรา 87 – 109 โดยบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องมีดังนี้⁴

มาตรา 87 ได้กำหนดให้ผู้ขับขี่ยานพาหนะต้องมีใบอนุญาตขับขี่ (Drivers of motor vehicles to have driving licenses) โดยกำหนดรายละเอียดดังนี้⁵

1) บุคคลใดขับขี่ยานพาหนะบนท้องถนนไม่ว่าจะเป็นยานพาหนะประเภทใด หากขับรถนอกเหนือจากที่ตนเองได้รับใบอนุญาตขับขี่ในประเภทนั้นแล้ว การกระทำเช่นนั้นเป็นความผิด

2) หากบุคคลใดเป็นเหตุให้ หรืออนุญาตให้ Cause or permit) บุคคลอื่นให้ขับขี่ยานพาหนะบนท้องถนนไม่ว่าประเภทใด หากบุคคลที่ถูกว่าจ้างนั้น ไม่ได้มีใบอนุญาตขับขี่ยานพาหนะประเภทนั้นเป็นความผิด

Road Traffic Act 1988 ยังได้ให้ความหมายของรถจักรยานยนต์

³ Legislation. Road Traffic Act 1988. (Online). Available:<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1988/52/section/87> [2021, 1 January]

⁴ เอกรัตน์ โลหะ. (2553). *ปัญหาทางกฎหมายในการบังคับใช้พระราชบัญญัติจราจรทางบกพ.ศ.2522 ศึกษากรณีการขอตรวจใบอนุญาตขับขี่*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี. หน้า 55-64.

⁵ Drivers of motor vehicles to have driving licences.

(1) It is an offence for a person to drive on a road a motor vehicle of any class a licence authorising him to drive a motor vehicle of that class.

(2) It is an offence for a person to cause or permit another person to drive on a road a motor vehicle of any class to drive a motor vehicle of that class.

Moped หมายความว่าถึง จักรยานยนต์เบา ที่มีขนาดเครื่องยนต์ไม่เกิน 50 ซีซี และทำความเร็วสูงสุดได้ไม่เกิน 50 กิโลเมตรต่อชั่วโมง หรือ 31 ไมล์ต่อชั่วโมง และมีน้ำหนักไม่เกิน 250 กิโลกรัม

รถจักรยานยนต์ หมายความว่าถึง รถจักรยานยนต์ที่มีขนาดเครื่องยนต์ไม่เกิน 125 ซีซี และมีกำลังไม่เกิน 11 กิโลวัตต์

รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ หมายความว่าถึง รถจักรยานยนต์ที่มีกำลังขั้นต่ำ 35 กิโลวัตต์ขึ้นไป

สำหรับการขอรับใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์นั้น ในสหราชอาณาจักรได้กำหนดให้ผู้เข้ารับการทดสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตขับขี่ในทุก ๆ ประเภทของรถจักรยานยนต์นั้นคือ ใบอนุญาตขับขี่ชั่วคราว (Provisional licence) และเมื่อได้รับใบอนุญาตขับขี่ชั่วคราวมาแล้ว ก็ยังไม่สามารถขับขี่รถจักรยานยนต์ได้ จะต้องเข้ารับการทดสอบก่อน เรียกว่า การฝึกอบรมขั้นพื้นฐาน (Compulsory basic training) หรือ CBT

การฝึกอบรมขั้นพื้นฐาน (Compulsory basic training) หรือ CBT คือ

ขั้นตอนแรกที่จะได้รับใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์ ผู้เข้ารับการทดสอบสามารถใช้รถจักรยานยนต์ของตัวเองสำหรับการทดสอบเหล่านี้ หรือสามารถยืมจากโรงเรียนฝึกอบรมเอกชนของผู้เข้ารับการทดสอบก็ได้ การทดสอบประกอบไปด้วยการสอบทฤษฎีรวมทั้งด้านปฏิบัติถึงทักษะการขับขี่จริงบนท้องถนน การฝึกอบรมมักจะใช้เวลาประมาณหนึ่งวัน และเมื่อผ่านการทดสอบแล้วผู้เข้ารับการทดสอบจะได้รับใบรับรองการสอบเรียกว่า DL196 ใบรับรองนี้มีอายุสองปี

หลักสูตร CBT ทำการทดสอบด้วยกัน คือ

- 1) การแนะนำการปฏิบัติในการขับขี่
- 2) การเรียนรู้ในชั้นเรียน
- 3) การเรียนรู้ในสถานที่จริง
- 4) เรียนรู้ด้านทฤษฎี และ
- 5) เรียนรู้ในการปฏิบัติโดยการขับขี่บนท้องถนน

โดยผู้ทดสอบจะต้องสอบผ่านทั้งห้าขั้นตอน ผู้เข้ารับการทดสอบจะผ่านจากด่านที่หนึ่งไปยังด่านต่อไปได้ก็ต่อเมื่อ ผู้ควบคุมการทดสอบเห็นว่าผู้เข้ารับการทดสอบสามารถกระทำได้ตามเกณฑ์และจะต้องขับขี่จริงบนถนนอย่างน้อยสองชั่วโมง

ประเภทของใบขับขี่สำหรับรถจักรยานยนต์จะแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ

- 1) AM ใช้ได้กับรถจักรยานยนต์ ประเภท Moped

2) AI ใช้ได้กับรถจักรยานยนต์ที่มีขนาดเครื่องยนต์ไม่เกิน 125 ซีซี และมีกำลังไม่เกิน 11 กิโลวัตต์

3) A2 ใช้ได้กับรถจักรยานยนต์ที่มีกำลังไม่เกิน 35 กิโลวัตต์

4) A ใช้ได้กับรถจักรยานยนต์ที่มีกำลังเกินกว่า 35 กิโลวัตต์ขึ้นไป

คุณสมบัติของผู้ประสงค์ขอใบอนุญาตขับขี่

1) บุคคลอายุ 16 ปี สามารถทำใบอนุญาตขับขี่ชั่วคราวสำหรับรถจักรยานยนต์ประเภท Moped ใบขับขี่ชั้น AM โดยจะต้องผ่านการฝึกอบรมขั้นพื้นฐาน (Compulsory basic training) หรือ CBT ก่อน ซึ่งการฝึกอบรมขั้นพื้นฐานนี้ต้องกระทำภายในสองปี หลังจากที่ได้ใบขับขี่ชั่วคราวมาแล้ว ถ้าไม่ทำการทดสอบภายในสองปีจะต้องเริ่มกระบวนการใหม่ตั้งแต่แรกอีกครั้ง หรือเลือกอีกแนวทางโดยให้ผู้ชำนาญการบนถนนเป็นผู้ฝึกสอน ในระหว่างที่ขับขี่ต้องมีผู้ควบคุมที่มีใบขับขี่แล้ว และมีอายุ 21 ปี ขึ้นไปคอยควบคุมกำกับ การขับขี่ ซึ่งอาจจะเป็นญาติ หรือพ่อแม่ ผู้ปกครอง โดยในระหว่างฝึกจะต้องแสดงตัวตนชัดเจน โดยติดแผ่นป้ายเป็นรูปตัว L สีแดงติดท้ายรถจักรยานยนต์ ในระหว่างนี้สามารถให้บุคคลอื่นซ้อนท้ายได้ แต่ไม่สามารถขับขี่ขึ้น Motorways หลังจากมีอายุครบ 17 ปี จึงจะสามารถขอรับใบอนุญาตขับขี่แบบสมบูรณ์ หลังจากนั้นจะมีการทดสอบด้านทฤษฎีในการขับขี่รถจักรยานยนต์ และทดสอบการปฏิบัติในด้านการขับขี่รถจักรยานยนต์อีกครั้ง เมื่อได้ใบขับขี่ที่สมบูรณ์แล้วสามารถให้บุคคลอื่นซ้อนท้ายโดยไม่ต้องติดแผ่น รูปตัว L

2) บุคคลอายุ 17 ปี สามารถทำใบอนุญาตขับขี่ชั่วคราวสำหรับรถจักรยานยนต์ประเภท Moped และรถจักรยานยนต์ที่มีขนาดเครื่องยนต์ไม่เกิน 125 ซีซี และมีกำลังไม่เกิน 11 กิโลวัตต์ ใบขับขี่ชั้น A1 โดยจะต้องผ่านการฝึกอบรมขั้นพื้นฐาน (Compulsory basic training) หรือ CBT ก่อนหรือเลือกอีกแนวทางโดยให้ผู้ชำนาญการบนถนนเป็นผู้ฝึกสอน ในระหว่างที่ขับขี่ต้องมีผู้ควบคุมที่มีใบขับขี่แล้ว และมีอายุ 21 ปี ขึ้นไป คอยควบคุมกำกับ การขับขี่ ซึ่งอาจจะเป็นญาติ หรือพ่อแม่ ผู้ปกครอง โดยในระหว่างฝึกจะต้องแสดงตัวตนชัดเจน โดยติดแผ่นป้ายเป็นรูปตัว L สีแดงติดท้ายรถจักรยานยนต์ ในระหว่างนี้สามารถให้บุคคลอื่นซ้อนท้ายได้ แต่ไม่สามารถขับขี่ขึ้น Motorways หลังจากนั้นจะมีการทดสอบด้านทฤษฎีในการขับขี่รถจักรยานยนต์ และทดสอบการปฏิบัติในด้านการขับขี่รถจักรยานยนต์อีกครั้ง เมื่อได้ใบขับขี่ที่สมบูรณ์แล้วสามารถให้บุคคลอื่นซ้อนท้ายโดยไม่ต้องติดแผ่นรูปตัว L

3) บุคคลอายุ 19 ปี สามารถทำใบอนุญาตขับขี่ชั่วคราวสำหรับรถจักรยานยนต์ประเภท A2 ที่มีกำลังไม่เกิน 35 กิโลวัตต์ โดยกระบวนการที่สามารถทำใบขับขี่มีสองแนวทางคือ

3.1) Progressive access จะต้องมีประสิทธิภาพในการขับขี่ไม่ต่ำกว่าสองปี ในประเภทใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์ที่ต่ำลงมาและผ่านการทดสอบรถจักรยานยนต์ที่เกี่ยวข้องระยะเวลาสองปีจะเริ่มนับจากวันที่ได้รับใบอนุญาตขับขี่สมบูรณ์

3.2) Direct access จะต้องผ่านการฝึกอบรมขั้นพื้นฐาน (Compulsory basic training) หรือ CBT และจะต้องผ่านการทดสอบด้านทฤษฎีในการขับขี่รถจักรยานยนต์ และทดสอบการปฏิบัติในด้านการขับขี่รถจักรยานยนต์ตามประเภท A2

หลังจากนั้นจะมีการทดสอบด้านทฤษฎีในการขับขี่รถจักรยานยนต์ และทดสอบการปฏิบัติในด้านการขับขี่รถจักรยานยนต์อีกครั้งเพื่อให้ได้ใบขับขี่ที่สมบูรณ์

4) บุคคลอายุ 21 อายุ 24 ปีสามารถทำใบอนุญาตขับขี่ชั่วคราวสำหรับรถจักรยานยนต์ประเภท A ที่มีกำลังเกินกว่า 35 กิโลวัตต์ขึ้นไปได้ โดยกระบวนการที่สามารถทำใบขับขี่มีสองแนวทางคือ

4.1) ประเภท Progressive access สำหรับบุคคลอายุ 21 ปี จะต้องมีประสิทธิภาพในการขับขี่ไม่ต่ำกว่าสองปีในประเภทรถจักรยานยนต์ A2 โดยจะต้องเป็นประสิทธิภาพระหว่างที่ได้ใบขับขี่ที่สมบูรณ์ในประเภท A2 และผ่านการทดสอบด้านทฤษฎีในการขับขี่รถจักรยานยนต์ และทดสอบการปฏิบัติในด้านการขับขี่รถจักรยานยนต์ตามประเภท A

4.2) ประเภท Direct access สำหรับบุคคลอายุ 24 ปี จะต้องผ่านการฝึกอบรมขั้นพื้นฐาน (Compulsory basic training) หรือ CBT (เฉพาะในกรณีที่ยังไม่ได้ใบขับขี่ฉบับสมบูรณ์ในชั้น A1 หรือ A2) และผ่านการทดสอบด้านทฤษฎีในการขับขี่รถจักรยานยนต์ และทดสอบการปฏิบัติในด้านการขับขี่รถจักรยานยนต์ตามประเภท A

หลังจากนั้นจะมีการทดสอบด้านทฤษฎีในการขับขี่รถจักรยานยนต์ และทดสอบการปฏิบัติในด้านการขับขี่รถจักรยานยนต์อีกครั้งเพื่อให้ได้ใบขับขี่ที่สมบูรณ์

ในกรณี que ผู้เข้ารับการทดสอบในประเภท A2 และประเภท A จะต้องผู้ชำนาญการบนถนนเป็นผู้ฝึกสอน (AMI) ทุกครั้งเมื่อขับขี่บนถนนสาธารณะ

ในมาตรา 108 ซึ่งเป็นบทกำหนดเกี่ยวกับการตีความ (Interpretation) หรือการให้ความหมายของคำเพื่ออธิบายรายละเอียดดังนี้

“ขาดคุณสมบัติ” (Disqualified)⁶ หมายถึง การขาดคุณสมบัติในการถือหรือรับใบอนุญาต และ“ขาดคุณสมบัติ” การขาดคุณสมบัติในขั้ยานยนต์ประเภทนั้น

⁶ “disqualified” means disqualified for holding or obtaining a licence and “disqualification” is to be interpreted accordingly. (Online). Available: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1988/52/section/108> [2021, 1 April]

“ใบอนุญาตขับขี่สมบูรณ์” (Full license)⁷ หมายถึง ใบอนุญาตขับขี่ใด ๆ นอกเหนือจาก ใบอนุญาตขับขี่ชั่วคราว (Provisional license)

“ใบอนุญาตขับขี่” (License) หมายถึง ใบอนุญาตในการขับขี่ยานพาหนะที่ได้รับอนุญาต ภายใต้บทบัญญัตินี้

“ใบอนุญาตขับขี่ชั่วคราว” (Provisional license)⁸ หมายถึง ใบอนุญาตที่ได้รับอนุญาตโดยอาศัยอำนาจตาม Section 97 (2) ของบทบัญญัตินี้ Part IV ว่าด้วยเรื่องอำนาจของตำรวจและอำนาจของบุคคลอื่นที่มีอำนาจ

การกำหนดประเภทของใบขับขี่และคุณสมบัติของผู้ประสงค์ขอใบอนุญาตขับขี่ที่ปรากฏข้างต้นนั้น เห็นได้ว่าสหราชอาณาจักรได้มีการกำหนดกฎหมายไว้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับบุคคลที่ผู้ประสงค์ขอใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ที่ได้กำหนดเงื่อนไขด้านอายุ รวมไปถึงขั้นตอนในการทดสอบไว้อย่างชัดเจน

3.1.2.2 กฎเกณฑ์ด้านกฎหมายจราจรเพื่อขับขี่รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ของสหราชอาณาจักร

ประมวลกฎหมายทางหลวง (THE HIGHWAY CODE)⁹ ได้กำหนดเกี่ยวกับกฎสำหรับผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ไว้ ในมาตรา 83 ถึงมาตรา 88 ซึ่งกฎหมายดังกล่าวมีการตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อวันที่ 14 เมษายน ค.ศ.1931 โดยกฎระเบียบส่วนใหญ่ที่ตราขึ้นในกฎหมายฉบับนี้ คือข้อกำหนดทางกฎหมายหากผู้ขับขี่ไม่ปฏิบัติตามย่อมมีความผิดทางอาญา โทษทางอาญาในกฎหมายนี้ประกอบไปด้วยการจ่ายค่าปรับ การลงบันทึกเป็นคะแนนการกระทำความผิด (penalty points) ในใบอนุญาตขับขี่ หรือการตัดสิทธิในการขับขี่ เป็นต้น

ในข้อกำหนดมาตรา 83 ถึงมาตรา 88 เป็นกฎสำหรับผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ รวมทั้งหมวกกันน็อค การบรรทุกผู้โดยสาร การขี่ในเวลากลางวัน และการขี่ในที่มืด ดังนี้

⁷ “full licence” means a licence other than a provisional licence. *ibid.*

⁸ “provisional licence” means a licence granted by virtue of section 97(2) of this Act. (Online). Available: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1988/52/section/97> [2021, 1 April]

⁹ The Department for Transport. *THE HIGHWAY CODE*. (Online). Available: <https://www.gov.uk/guidance/the-highway-code/rules-for-motorcyclists-83-to-88> [2021, 1 April]

1) กำหนดให้ผู้ขับขี่และคนซ้อนท้ายบนรถจักรยานยนต์ สกู๊ตเตอร์ หรือ จักรยานยนต์ต้องสวมหมวกนิรภัย และหมวกกันน็อคต้องเป็นไปตามข้อบังคับและต้องแน่นหนา ก่อนการเดินทางแต่ละครั้ง ทั้งนี้กระบังหน้าหมวกกันน็อคต้องสะอาดและอยู่ในสภาพดี¹⁰

กฎหมายเรื่องอุปกรณ์ในการขับขี่รถจักรยานยนต์ที่จำเป็นคือ การใส่หมวก แต่ในต่างประเทศทั้งในยุโรปยึดกฎที่จะปฏิบัติตามหรือไม่ปฏิบัติตามก็ได้ คือ AGATT (All Gear The Time : สวมชุด และอุปกรณ์ตลอดเวลาในการขับขี่) ไม่ใช่กฎหมายที่มีผลบังคับใช้และบทลงโทษแก่ผู้ไม่ปฏิบัติตาม

2) กำหนดให้ผู้ขับขี่จะต้องสวมอุปกรณ์ป้องกันดวงตา อุปกรณ์ป้องกันดวงตาที่มีรอยขีดข่วนหรือสวมใส่ได้ไม่ดีอาจจำกัดการมองเห็นในการขับขี่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแสงแดดจ้า และในเวลาที่มืดมิด และจะต้องสวมที่ครอบหู รองเท้าบู๊ต ถุงมือ และเสื้อผ้าที่เหมาะสมอาจช่วย ปกป้องการชน¹¹

3) ไม่อนุญาตให้บรรทุกผู้โดยสารซ้อนท้ายมากกว่าหนึ่งคนซึ่งต้องนั่งครอบเครื่อง บนที่นั่งที่เหมาะสม ควรหันหน้าไปข้างหน้าโดยวางเท้าทั้งสองข้างไว้บนที่พักเท้า ต้องไม่บรรทุกผู้โดยสารที่ซ้อนท้ายเว้นแต่รถจักรยานยนต์ของคุณ ได้รับการออกแบบมาให้ทำเช่นนั้น ผู้ถือใบอนุญาตชั่วคราวต้องไม่บรรทุกผู้โดยสารซ้อนท้าย¹²

4) ในการขับขี่รถจักรยานยนต์ในกลางวันนั้นผู้ขับขี่จะต้องทำให้ตัวเองสามารถมองเห็นได้มากที่สุดจากด้านข้างตลอดจนด้านหน้าและด้านหลัง ผู้ขับขี่สามารถสวมหมวกนิรภัยสีอ่อนหรือสีสดใสและเสื้อผ้าหรือแถบเรืองแสง ให้เปิดไฟหน้าแบบจุ่มแม่ในเวลากลางวันที่ดีก็อาจทำให้ผู้ขับขี่ดูโดดเด่นขึ้น เพื่อให้ผู้ขับขี่ยานพาหนะรายอื่นมองเห็น หรือตัดสินระยะทางหรือทราบความเร็วของผู้ขับขี่อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ทางแยก¹³

¹⁰ The highway code Rule 83 . (Online).Available: <https://www.gov.uk/guidance/the-highway-code/rules-for-motorcyclists-83-to-88> [2021, 1 May]

¹¹ The highway code Rule 84. (Online).Available: <https://www.gov.uk/guidance/the-highway-code/rules-for-motorcyclists-83-to-88> [2021, 1 May]

¹² The highway code Rule 85. (Online).Available: <https://www.gov.uk/guidance/the-highway-code/rules-for-motorcyclists-83-to-88> [2021, 1 May]

¹³ The highway code Rule 86 (Online).Available: <https://www.gov.uk/guidance/the-highway-code/rules-for-motorcyclists-83-to-88> [2021, 1 May]

5) การขับขี่ในเวลากลางคืน ผู้ขับขี่จะต้องสวมเสื้อผ้ามืดหรือแถบสะท้อนแสงเพื่อให้ผู้อื่นสามารถมองเห็นได้ในที่มืด เพราะสิ่งเหล่านี้สะท้อนแสงจากไฟหน้าของรถคันอื่น ทำให้มองเห็นได้จากระยะไกล¹⁴

สำหรับการควบคุมช่องทางเฉพาะสำหรับรถจักรยานยนต์ หรือที่เรียกว่าการแยกช่องจราจรสำหรับผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ในสหราชอาณาจักร เรียกว่า lane filtering ซึ่งปรากฏในข้อ 88 ของรหัสทางหลวงยืนยันว่า ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์มีสิทธิใช้แยกช่องจราจร ในการจราจรที่เคลื่อนตัวช้า ตรวจจับที่ดำเนินการได้อย่างปลอดภัยและผู้ขับขี่จะดูแลและรักษาความเร็วให้ต่ำ¹⁵

จากการศึกษากฎหมายของสหราชอาณาจักรเป็นการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ ได้ให้ความหมายของรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ไว้อย่างชัดเจน รวมถึงการกำหนดหลักเกณฑ์ต่างที่โดยปรากฏใน Road Traffic Act 1988 ทั้งกฎเกณฑ์ด้านคุณสมบัติของผู้ขับขี่และใบอนุญาตของรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ ประเภท A ใช้ได้กับรถจักรยานยนต์ที่มีกำลังเกินกว่า 35 กิโลวัตต์ขึ้นไป ที่บุคคลต้องมีอายุ 21 ถึง 24 ปีจึงจะสามารถทำใบอนุญาตขับขี่ชั่วคราวสำหรับรถจักรยานยนต์ประเภท A ที่มีกำลังเกินกว่า 35 กิโลวัตต์ขึ้นไปได้ นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้มีช่องทางเฉพาะสำหรับรถจักรยานยนต์ หรือที่เรียกว่าการแยกช่องจราจรสำหรับผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ในสหราชอาณาจักร เรียกว่า lane filtering ซึ่งความชัดเจนของกฎหมายดังกล่าวนี้ ผู้เขียนจะได้นำไปวิเคราะห์ประเด็นปัญหาของประเทศไทยในบทต่อไป

3.1.3 กฎหมายของประเทศญี่ปุ่น

3.1.3.1 กฎเกณฑ์ด้านมาตรฐานของรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่

อุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ของประเทศญี่ปุ่นมีผู้ผลิต 4 ราย (Big 4) คือ Honda Yamaha Suzuki และ Kawasaki เท่านั้น โดย Honda เป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่สุดในประเทศ และเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่สุดในโลกอุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ของประเทศญี่ปุ่นแบ่งรถจักรยานยนต์เป็น 4 ประเภท คือ

- 1) Motor-Driven Cycle Class 1 ขนาดไม่เกิน 50 ซีซี (หรือ Moped)
- 2) Motor-Driven Cycle Class 2 ขนาด 51 – 125 ซีซี
- 3) Mini-Sized Motorcycles ขนาด 126 – 250 ซีซี
- 4) Small-Sized Motorcycles ขนาด มากกว่า 250 ซีซี

¹⁴ The highway code Rule 87 . (Online). Available: <https://www.gov.uk/guidance/the-highway-code/rules-for-motorcyclists-83-to-88> [2021, 1 May]

¹⁵ Digby brown. (2017) . *Is it illegal to filter on a motorcycle?*. (Online). Available: <https://www.digbybrown.co.uk/news/is-it-illegal-to-filter-on-a-motorcycle>[2021, 1 May]

ประเทศญี่ปุ่นได้เริ่มการจัดทำมาตรฐานด้านอุตสาหกรรมตั้งแต่ปี ค.ศ. 1922 โดยได้พัฒนามาจาก Japanese Engineering Standards (JES)¹⁶ ซึ่งได้มีมาก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งขณะนั้นเป็นมาตรฐานในการผลิตอาวุธสงคราม การพัฒนาดังกล่าวนั้นเพื่อเพียงเป็นมาตรฐานทางวิศวกรรมสำหรับวัสดุอุปกรณ์ของทางราชการเท่านั้นต่อมา เมื่อปี ค.ศ. 1949 ได้มี Japan Industrial Standards Committee (JISC) ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานด้านอุตสาหกรรม และในที่สุด เมื่อปี ค.ศ. 1952 ประเทศญี่ปุ่นได้เข้าร่วมประชุมกับ International Standard Organization (ISO) JISC นี้ประกอบด้วย Standard Board และ Conformity Assessment Board อีกทั้ง Special Committee โดยสัดส่วนของคณะกรรมการทั้งสามชุดนี้ประกอบด้วยตัวแทนผู้ประกอบการ ตัวแทนผู้บริโภค ตัวแทนภาครัฐและผู้ที่ทรงคุณวุฒิ

Conformity Assessment Board นี้จะมีคณะกรรมการกำหนดเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (Committee on JIS Marking) ซึ่งกระบวนการกำหนด Japanese Industrial Standards (JIS) นี้สามารถได้ด้วยกัน 2 ทาง ได้แก่ บุคคลที่เกี่ยวข้องหรือกลุ่มผลประโยชน์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือกระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจะเป็นผู้เสนอร่างกฎที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ ผ่าน JISC ซึ่งจะผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการฯ ต่อมาเมื่อมีแนวความคิดในการจัดการให้ระบบมาตรฐานนั้นมีความเป็นสากล ดังนั้นประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกจึงต้องใช้มาตรฐานและแนวทางด้านมาตรฐานระหว่างประเทศบนพื้นฐานของการกำหนดกฎเกณฑ์ทางเทคนิคมาตรฐาน และระบบการตรวจสอบให้เป็นมาตรฐานอย่างเดียวกันให้สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งแนวความคิดของกระแสโลกาภิวัตน์นี้ทำให้ระบบมาตรฐานระหว่างประเทศซึ่งเป็นสากลเป็นเครื่องมือที่จะทำให้ผลิตภัณฑ์ของประเทศสามารถเข้าสู่ตลาดโลกได้เท่าเทียมกัน

3.1.3.2 กฎเกณฑ์ด้านคุณสมบัติของผู้ขับขี่และใบอนุญาตของรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่

โรงเรียนสอนขับขี่รถยนต์และรถจักรยานยนต์มีบทบาทสำคัญยิ่งในการขอใบอนุญาตขับขี่ในประเทศญี่ปุ่นซึ่งจะสมัครเรียนที่ไหนก็ได้ในประเทศญี่ปุ่น เมื่อเรียนจบหลักสูตรจะได้ใบรับรองว่าเรียนจบจากโรงเรียน ใบรับรองนี้จะมีอายุหนึ่งปี ถ้ามีใบรับรองนี้ไม่ต้องทำการทดสอบภาคปฏิบัติที่สนามสอบใบขับขี่ หลังจากนั้นนำไปยื่นที่สนามสอบใบขับขี่ ณ เขตที่ตัวเองมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน พร้อมกับขอสอบภาคทฤษฎีที่สนามสอบ ไม่จำเป็นต้องสอบภาคปฏิบัติ เพราะโรงเรียนสอนขับขี่รถยนต์และรถจักรยานยนต์ได้ทำการทดสอบในส่วนนี้แล้ว ถ้า

¹⁶ Sankyoalumi. (2562). *มาตรฐานด้านอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่น*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.sankyoalumithailand.com/Japanese_Und_Industrial_Und_Standards [2021, 1 พฤษภาคม]

ทดสอบสอบผ่านก็จะได้ใบขับขี่ ถ้าไม่ผ่านก็ต้องขอสอบใหม่จนกว่าจะผ่าน โดยที่การทดสอบสอบแต่ละครั้งเสียเงินค่าธรรมเนียมแตกต่างกันไปตามแต่ละพื้นที่

ในส่วนนี้ผู้เขียนจะได้นำเสนอถึงกฎเกณฑ์ด้านคุณสมบัติของผู้ขับขี่และใบอนุญาตของรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ ของประเทศญี่ปุ่น ดังนี้

1) ประเภทใบอนุญาตขับรถ

ประเทศญี่ปุ่นได้กำหนดใบอนุญาตขับรถแบ่งตามระดับความชำนาญในการขับขี่และตามประเภทรถ¹⁷

1.1) ใบอนุญาตชั่วคราว (Provisional license) ออกให้สำหรับผู้ที่ผ่านการอบรมเพื่อขอรับใบอนุญาต ประเภท 1 โดยผู้ขับขี่จะต้องแสดงป้ายผู้ขับขี่ฝึกหัดและมีผู้ควบคุมที่ได้รับอนุญาตนั่งไปด้วย ใบอนุญาตชั่วคราวนี้มีอายุ 6 เดือน

1.2) ใบอนุญาตประเภท 1 (Class 1) สำหรับการขับขี่รถส่วนบุคคลทั่วไป

1.3) ใบอนุญาตประเภท 2 (Class 2) สำหรับการขับขี่รถเชิงพาณิชย์ เช่น รถแท็กซี่ รถโดยสาร เกณฑ์อายุขั้นต่ำ 21 ปี และมีประสบการณ์การขับขี่ 3 ปี โดยมีใบอนุญาตประเภท 1

2) ผู้ขอรับใบอนุญาตสามารถเลือกดำเนินการได้ 2 ช่องทาง ดังนี้

2.1) กรณีผ่านโรงเรียนสอนขับรถ

โดยทั่วไปผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถจะต้องทำการสอบข้อเขียน และสอบภาคปฏิบัติแต่หากผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถมีใบรับรองผ่านการอบรมจากโรงเรียนสอนขับรถที่ได้รับการรับรอง จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องทำการทดสอบภาคปฏิบัติซึ่งยากมากมีอัตราการผ่านต่ำมาก ดังนั้นผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถ ส่วนใหญ่กว่า 90% จึงผ่านการอบรมจากโรงเรียนสอนขับรถ ค่าใช้จ่ายขั้นต่ำประมาณ 300,000 เยนใช้เวลาอบรมอย่างน้อย 15 วันสำหรับหลักสูตรเร่งรัด จำนวนชั่วโมงการอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

การเรียนจะแบ่งเป็นเรียนภาคทฤษฎี โดยจะเป็นการอบรมเกี่ยวกับกฎจราจรต่าง ๆ ในห้องเรียน และภาคปฏิบัติ คือ การฝึกหัดขับขี่รถยนต์และรถจักรยานยนต์ในสนามของโรงเรียน ข้อเขียนจะเป็นข้อสอบห้าสิบข้อ กำหนดเวลาสามสิบนาที คำตอบให้เลือกถูก หรือผิดข้อละสองคะแนนต้องได้เก้าสิบคะแนนขึ้นไปถึงผ่าน ซึ่งทางโรงเรียนจะมีสมุดแบบฝึกหัดแนวข้อสอบให้ศึกษาก่อนล่วงหน้า ต่อมาเป็นขั้นตอนการสอบภาคปฏิบัติ จะเป็นการทดสอบความสามารถในการขับรถ เช่น ขับรถขึ้นเนิน ขับทางโค้งรูปตัวเอส ขับทางโค้งที่เป็นเก้าสิบองศา

¹⁷ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2557). *โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบใบอนุญาตขับรถให้เหมาะสมกับประเทศไทย*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เสนอกรมการขนส่งทางบก. หน้า 157.

ความสามารถในการเร่งความเร็ว ในระยะเวลาที่จำกัดความระมัดระวังในการขับขี่ หลังจากนั้นการเรียนจะเข้มข้นกว่าเดิม จำนวนชั่วโมงก็เพิ่มขึ้น ส่วนภาคทฤษฎีก็ยังคงมีอยู่ควบคู่กันไป แต่จะเน้นหนักไปในเรื่องความระมัดระวัง ในการขับขี่วิธีแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า เช่น เมื่อเกิดอุบัติเหตุ ขับขึ้นถนนลื่น ขับขึ้นถนนที่มีหิมะ วิธีปฐมพยาบาลคนบาดเจ็บ เช่น ฝึกปั๊มหัวใจ ผายปอด พอจบหลักสูตรก็ต้องสอบภาคปฏิบัติอีกครั้งบนถนนจริง เป็นการขับไปตามคำสั่งของครูฝึก ซึ่งครูฝึกจะดูว่าเราขับขี่ได้หรือไม่ในสถานการณ์บนท้องถนนจริง ๆ เมื่อสำเร็จก็จะได้รับรับรอง

2.2) เข้าทดสอบโดยตรง

ผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถจะต้องผ่านการสอบข้อเขียนและสอบปฏิบัติ ณ ที่ศูนย์การสอบประจำจังหวัดซึ่งมีอัตราการผ่านการทดสอบต่ำมากเพราะมีการทดสอบอย่างเข้มงวดถึง 4 ขั้นตอน ได้แก่¹⁸

ขั้นตอนที่ 1 การทดสอบทั่วไป ประกอบด้วย การทดสอบสายตา ตาบอดสี และการได้ยิน

ขั้นตอนที่ 2 การสอบผ่านข้อเขียนจำนวน 50 ข้อ โดยต้องตอบถูกไม่น้อยกว่า 45 ข้อ (ร้อยละ 90) และสอบปฏิบัติในสนามสอบเพื่อให้ได้ใบอนุญาตหัดขับขี่ขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การฝึกขับขึ้นถนนจริงโดยใช้ใบอนุญาตประเภท 3 เป็นเวลา 10 ชั่วโมง โดยใช้เวลาอย่างน้อย 5 วัน ภายใน 3 เดือน ซึ่งในการฝึกหัดขับรถจะต้องมีบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตขับขี่ประเภท 1 มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีหรือได้รับใบอนุญาตขับขี่ประเภท 2 หรือครูฝึกของโรงเรียนสอนขับรถนั่งควบคุมไปด้วย และ

ขั้นตอนที่ 4 ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้าย คือ การสอบผ่านข้อเขียนจำนวน 100 ข้อ โดยต้องตอบถูก 90 ข้อ (ร้อยละ 90) และการสอบปฏิบัติบนถนนจริงอีกครั้ง จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ขอรับใบอนุญาตส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 90 จึงเลือกที่จะเข้ารับการอบรมในโรงเรียนสอนขับรถตามวิธีที่ 1 เพราะหากได้รับใบรับรองผ่านการอบรมแล้วจะได้รับการยกเว้นไม่ต้องเข้ารับการทดสอบตามวิธีที่ 2 ซึ่งมีความยากมากกว่าอีก

สำหรับประเภทของรถจักรยานยนต์ อายุของผู้มีสิทธิเข้ารับการทดสอบเพื่อขอใบอนุญาตขับขี่ กฎเกณฑ์ในการทดสอบ และค่าธรรมเนียมในการสอบในประเทศญี่ปุ่น

1) รถจักรยานยนต์ ประเภท 50 cc

¹⁸ พิสิษฐ์ วงศ์เชียรธนา. กฎหมายใบอนุญาตขับรถและการบังคับใช้กฎหมาย. *การประชุมวิชาการระดับชาติเพื่อนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 8*. หน้า 388.

ผู้ที่มีสิทธิเข้ารับการทดสอบ ได้แก่ บุคคลที่มีอายุ 16 ปี หรือสูงกว่านั้นที่ผ่านเกณฑ์ การทดสอบร่างกายที่มีใบรับรองจากโรงเรียนสอนขับรถแล้วที่สามารถขับรถมอเตอร์ไซค์ขนาด 50 cc หรือน้อยกว่า

การทดสอบที่ศูนย์ทดสอบการขับขี่ สอบข้อเขียนมีคำถาม 48 คำถาม มีเวลา 30 นาที ต้องผ่านเกณฑ์ 90% ไม่มีการทดสอบการขับขี่ ต้องใช้เวลา 3 ชั่วโมงของการเรียนขับขี่ หลักสูตรขับขี่ปลอดภัยที่ศูนย์

2) รถจักรยานยนต์ ประเภท 125 cc

ผู้ที่มีสิทธิเข้ารับการทดสอบ ได้แก่ บุคคลที่อายุ 16 ปี หรือสูงกว่านั้นที่ผ่านเกณฑ์ การทดสอบร่างกาย ที่มีใบรับรองจากโรงเรียนสอนขับรถแล้ว ได้รับการยกเว้นจากการทดสอบ ข้อเขียน

ในการทดสอบ ศูนย์ทดสอบการขับขี่สอบข้อเขียนจะมีคำถาม 95 คำถาม โดย กำหนดเวลา 50 นาที ต้องผ่านเกณฑ์ 90 % ถ้าผ่านหลักสูตรการขับขี่ที่กำหนดให้โรงเรียนขับรถจะ ได้รับการยกเว้นจากการทดสอบการขับขี่โดยจะต้องทดสอบขับรถที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา 3 ชั่วโมง

3) รถจักรยานยนต์ ประเภท 400 cc

ผู้ที่มีสิทธิเข้ารับการทดสอบ ได้แก่ บุคคลที่ 16 ปี หรือสูงกว่านั้นที่ผ่านเกณฑ์การ ทดสอบร่างกาย ที่มีใบรับรองจากโรงเรียนสอนขับรถแล้ว หรือมีใบอนุญาต 125 cc ได้รับการ ยกเว้นจากการทดสอบข้อเขียน

การทดสอบ ศูนย์ทดสอบการขับขี่สอบข้อเขียน (95 คำถาม / 50 นาที) ต้องผ่าน เกณฑ์ 90 % ถ้าผ่านหลักสูตรการขับขี่ที่กำหนดให้โรงเรียนขับรถจะได้รับการยกเว้นจากการ ทดสอบการขับขี่โดยจะต้องทดสอบขับรถที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา 3 ชั่วโมง แต่ถ้าหากมี ใบอนุญาตขับขี่ 125 cc การทดสอบ ดังกล่าวข้างต้นได้รับการยกเว้น

4) รถจักรยานยนต์ 400 cc ขึ้นไป

ผู้ที่มีสิทธิเข้ารับการทดสอบ ได้แก่ บุคคลอายุ 18 ปี หรือสูงกว่านั้นที่ผ่านเกณฑ์ การทดสอบทางร่างกาย

การทดสอบก็จะเหมือนกับการทดสอบรถจักรยานยนต์ ประเภท 125 cc และ รถจักรยานยนต์ ประเภท 400 cc คือการทดสอบ ศูนย์ทดสอบการขับขี่สอบข้อเขียน คำถาม 95 คำถาม ใช้เวลา 50 นาที ต้องผ่านเกณฑ์ 90 % ถ้าผ่านหลักสูตรการขับขี่ที่กำหนดให้โรงเรียนขับรถ จะได้รับการยกเว้นจากการทดสอบการขับขี่โดยจะต้องทดสอบขับรถที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา 3 ชั่วโมง แต่ถ้าหากมีใบอนุญาตขับขี่ 125 cc การทดสอบ ดังกล่าวข้างต้นได้รับการยกเว้น และต้อง

ใบรับรองจากโรงเรียนสอนขับรถที่เรียนจบ ต้องมีการทดสอบในสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมถึงผ่านหลักสูตรการขับรถสำหรับรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่

ในการทดสอบสมรรถภาพทางร่างกายจะแบ่งออกเป็น การทดสอบการมองเห็น การได้ยินความสามารถในการแยกแยะสี และความพร้อมของร่างกายในการขับขี่

สำหรับรถจักรยานยนต์ 50 ซีซี ตาทั้งสองข้างจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่ 0.5 หรือดีกว่า การใช้แว่นตา และคอนแทคเลนส์อนุญาตให้ใช้ได้ สำหรับผู้ที่สามารถมองเห็นชัดได้ดีจากตาข้างหนึ่ง ตาอีกข้างหนึ่งจะต้องมีวิสัยทัศน์ 0.5 หรือดีกว่า และสามารถที่จะเห็นทางด้านซ้ายและด้านขวาในมุม 150 องศา

สำหรับรถจักรยานยนต์ 125 ซีซี และจักรยานยนต์ที่มีความจุกระบอกสูบมากกว่านี้ขึ้นไป ตาทั้งสองข้างจะต้องมีวิสัยทัศน์โดยรวม 0.7 หรือดีกว่า อย่างน้อย 0.3 สำหรับตาแต่ละข้าง การใช้แว่นตา คอนแทคเลนส์อนุญาตให้ใช้ได้ สำหรับคนผู้ที่มีเพียง 0.3 ในตาข้างหนึ่งหรือสามารถมองเห็นด้วยตาข้างเดียว ตาอีกข้างหนึ่งจะต้องมีวิสัยทัศน์ 0.7 หรือดีกว่า และสามารถที่จะเห็นทางด้านซ้ายและด้านขวาในมุม 150 องศา

3.1.3.3 กฎเกณฑ์ด้านกฎหมายจราจรเพื่อขับขี่รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่

ตามกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น Road Traffic Law (Dourokoutsuu) ได้กำหนดถึงประเภทของรถจักรยานยนต์ อายุของผู้มีสิทธิเข้ารับการทดสอบเพื่อขอใบอนุญาตขับขี่กฎเกณฑ์ในการทดสอบ และค่าธรรมเนียม สรุปได้ดังนี้

- 1) เครื่องยนต์มีขนาดไม่เกิน 50 ซีซี
 - (1) ความเร็วถูกจำกัดอยู่ที่ 30 กิโลเมตรต่อชั่วโมง
 - (2) อนุญาตให้มีผู้ซ้อนท้าย
 - (3) การขับขี่ต้องอยู่ในด้านซ้ายของถนนในระยะ 1 เมตร และห้ามขึ้นทางด่วน
 - (4) แผ่นป้ายทะเบียนมีขนาดเล็ก สีขาว
 - (5) ประกันภาคบังคับ 7,850 เยน 9,800 เยน 11,600 เยน สำหรับ 12 และ 3 ปี

ตามลำดับ

- 2) เครื่องยนต์มีขนาดไม่เกิน 125 ซีซี
 - (1) ความเร็วถูกจำกัดอยู่ที่ 50 กิโลเมตรต่อชั่วโมง
 - (2) อนุญาตให้มีผู้ซ้อนท้ายได้
 - (3) ห้ามขึ้นทางด่วน
 - (4) แผ่นป้ายทะเบียนสีเหลือง หรือสีชมพูมีเครื่องหมายสามเหลี่ยมสีขาวบน

ป้าย

(5) ประกันภาคบังคับ 7,850 เยน 9,800 เยน 11,600 เยน สำหรับ 12 และ 3 ปี ตามลำดับ

3) เครื่องยนต์มีขนาดไม่เกิน 400 ซีซี

(1) ความเร็วถูกจำกัดอยู่ที่ 80 กิโลเมตรต่อชั่วโมงบนทางด่วน และ 50 กิโลเมตรต่อชั่วโมงในเส้นทางปกติ

(2) อนุญาตให้มีผู้ซ้อนท้ายได้

(3) ขึ้นทางด่วนได้ แต่ต้องไม่มีบุคคลอื่นซ้อนท้าย

(4) แผ่นป้ายทะเบียนสีขาว ถ้าเครื่องยนต์มีขนาดกว่า 250 ซีซีป้ายทะเบียนจะมีขอบสีเขียว

(5) ประกันภาคบังคับ 13,650 เยน 21,000 เยน 28,000 เยน สำหรับ 12 และ 3 ปี ตามลำดับ

4) เครื่องยนต์มีขนาดเกินกว่า 400 ซีซี ขึ้นไป

(1) ความเร็วถูกจำกัดอยู่ที่ 80 กิโลเมตรต่อชั่วโมงบนทางด่วน และ 60 กิโลเมตรต่อชั่วโมงในเส้นทางปกติ

(2) อนุญาตให้มีผู้ซ้อนท้ายได้

(3) ขึ้นทางด่วนได้ แต่ต้องไม่มีบุคคลอื่นซ้อนท้าย

(4) แผ่นป้ายทะเบียนสีขาว มีขอบสีเขียว

(5) ประกันภาคบังคับ 17,100 เยน 27,800 เยน สำหรับ 1 และ 2 ปี ตามลำดับ

จากการศึกษากฎหมายของประเทศญี่ปุ่น ทั้งกฎหมายด้านมาตรฐานของรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ กฎเกณฑ์ด้านคุณสมบัติของผู้ขับขี่และใบอนุญาต และกฎหมายด้านกฎหมายจราจรเพื่อขับขี่รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ แสดงให้เห็นได้ว่าการกำหนดกฎหมายบังคับใช้ได้โดยตรงและมีประสิทธิภาพมาก ทั้งนี้ผู้เขียนจะได้นำไปวิเคราะห์เพื่อให้เกิดประโยชน์ในประเด็นปัญหาของประเทศไทยต่อไป

3.2 กฎเกณฑ์ทางกฎหมายการควบคุมการขับขี่รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ของประเทศไทย

ในหัวข้อนี้ผู้เขียนจะได้นำเสนอถึงกฎเกณฑ์ทางกฎหมายการควบคุมการขับขี่รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ ของประเทศไทย ซึ่งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ โดยจะนำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

3.2.1 กฎเกณฑ์ด้านมาตรฐานของรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่

3.2.1.1 มาตรฐานของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

สำหรับมาตรฐานเกี่ยวข้องกับผู้ผลิตรถจักรยานยนต์และมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ เฉพาะด้านความปลอดภัย-สารมลพิษ มาตรฐานผู้ผลิตชิ้นส่วนที่เกี่ยวข้องๆ ยางใน, ท่อไอเสีย, หมวกนิรภัย และยางนอก¹⁹ ด้านมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมหรือมาตรฐานการปล่อยมลพิษของรถจักรยานยนต์ทุกประเทศในอาเซียน (ยกเว้น CLMV) บังคับใช้มาตรฐานมลพิษ EURO 3 โดยประเทศไทยเป็นประเทศแรกในกลุ่มอาเซียนที่มีการบังคับใช้มาตรฐาน EURO 3²⁰

ตั้งแต่ก่อนปี ค.ศ.1990 รถยนต์ทุกคันที่จะเข้าตลาดเพื่อจำหน่าย จำเป็นที่จะต้องระบุและผ่านมาตรฐาน Euro emissions standards เพื่อควบคุมอัตราการปล่อยมลพิษของรถยนต์ Euro emissions standards ถูกกำหนดขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ.1970 แต่มาตรฐาน Euro 1 ถูกประกาศครั้งแรกในปี ค.ศ.1992 เพื่อควบคุมการปล่อยไอเสียของรถยนต์เครื่องเบนซินให้มีความเหมาะสมโดยมีจุดประสงค์หลักก็คือ ต้องการที่จะควบคุมปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ของรถยนต์ และในปี ค.ศ.2014 ก็ได้มีการกำหนดมาตรฐานการปล่อยไอเสียใหม่เป็น Euro 6 ซึ่งเข้มงวดในการควบคุมการปล่อยมลพิษมากกว่า Euro 1 ถึง 96% ซึ่งสิ่งที่ถูกควบคุมหลัก ๆ ก็คือ CO = Carbon Monoxide, NOx = Oxides of Nitrogen, HC = Hydrocarbons และ PM = Particulate matter

สำหรับประเทศไทยมอก. 2915-2561²¹รถจักรยานยนต์เฉพาะด้านความปลอดภัย – สารมลพิษจากเครื่องยนต์ ระดับที่ 7 นี้กำหนดปริมาณสารมลพิษตามแนวทางของกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป เทียบได้กับมาตรฐาน EURO 4 เพื่อใช้ควบคุมปริมาณสารมลพิษจากเครื่องยนต์ของรถจักรยานยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แบบเผาไหม้ภายในให้เข้มงวดกว่าในระดับที่ 6 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ กำหนดขึ้นโดยใช้เอกสารต่อไปนี้เป็นแนวทาง²²

Regulation (Eu) No 168/2013 Of The European Parliament And Of The

¹⁹ รายงานการประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2561 กระทรวงคมนาคม

²⁰ กรมควบคุมมลพิษ. (2562). *มาตรฐานไอเสียยูโรคืออะไร? ช่วยลดฝุ่นพิษ PM 2.5 ได้แค่ไหน?*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.roojai.com/article/lifestyle/euro-emissions-standards/>

²¹ กฎกระทรวง กำหนดให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน พ.ศ. 2563.

²² สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. (2562). มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม รถจักรยานยนต์เฉพาะด้านความปลอดภัย-สารพิษจากเครื่องยนต์ ระดับที่ 7 มอก.2915-2561.

Council Of 15 January 2013 On The Approval
And Market Surveillance of Two-Or
Three-Wheel Vehicles And Quadricycles
Regulation (Eu) No 134/2014 Supplementing Regulation (Eu) No 168/2013
Of The European Parliament And Of The
Council With Regard To Environmental
And Propulsion Unit Performance
Requirements And Amending Annex V

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ เป็นเล่มหนึ่งในชุดมาตรฐานเกี่ยวกับปริมาณสาร
มลพิษจากเครื่องยนต์ของยานยนต์ที่ประกาศไปแล้วคือ

มอก.1105-2535 รถจักรยานยนต์ เฉพาะด้านความปลอดภัย: สารมลพิษจาก
เครื่องยนต์ ระดับที่ 1

มอก.1140-2536 รถยนต์ขนาดเล็กที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล เฉพาะด้านความปลอดภัย:
สารมลพิษจากเครื่องยนต์ ระดับที่ 1

มอก.1185-2536 รถจักรยานยนต์ เฉพาะด้านความปลอดภัย : สารมลพิษจาก
เครื่องยนต์ระดับที่ 2

มอก.1280-2538 รถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์เบนซิน เฉพาะด้านความปลอดภัย: สาร
มลพิษจากเครื่องยนต์ ระดับที่ 3

มอก.1285-2538 รถยนต์ขนาดเล็กที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล เฉพาะด้านความปลอดภัย:
สารมลพิษจากเครื่องยนต์ ระดับที่ 2

มอก.1290-2538 รถยนต์ขนาดใหญ่ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล เฉพาะด้านความ
ปลอดภัย: สารมลพิษจากเครื่องยนต์ ระดับที่ 2

มอก.1295-2541 รถยนต์ขนาดใหญ่ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล เฉพาะด้านความ
ปลอดภัย: สารมลพิษจากเครื่องยนต์ ระดับที่ 3

มอก.1305-2538 รถจักรยานยนต์ ปริมาตรกระบอกสูบไม่เกิน 110 ลูกบาศก์
เซนติเมตร เฉพาะด้านความปลอดภัย สารมลพิษจากเครื่องยนต์ ระดับที่ 3

มอก.1355-2539 รถจักรยานยนต์ ปริมาตรกระบอกสูบไม่เกิน 125 ลูกบาศก์
เซนติเมตร เฉพาะด้านความปลอดภัย: สารมลพิษจากเครื่องยนต์ ระดับที่ 3

มอก.1360-2539 รถจักรยานยนต์ เฉพาะด้านความปลอดภัย: สารมลพิษจาก
เครื่องยนต์ ระดับที่ 3

มอก.1650-2542 รถจักรยานยนต์ เฉพาะด้านความปลอดภัย: สารมลพิษจากเครื่องยนต์ ระดับที่ 4

มอก.2130-2545 รถจักรยานยนต์ เฉพาะด้านความปลอดภัย: สารมลพิษจากเครื่องยนต์ ระดับที่ 5 เป็นเชื้อเพลิง เฉพาะด้านความปลอดภัย: สารมลพิษจากเครื่องยนต์ ระดับที่ 1

มอก.2605-2556 รถจักรยานยนต์ : เฉพาะด้านประสิทธิภาพการใช้พลังงาน

สำหรับระดับยูโร 4 ซึ่งประกาศบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2563 ซึ่ง Euro 4, ต้องมุ่งเน้นกับการลดปล่อยมลพิษจากรถยนต์ดีเซล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดฝุ่นละออง (PM) และออกไซด์ของไนโตรเจน (NOx) จนทำให้รถยนต์ดีเซล Euro 4 บางคันต้องติดตั้งตัวกรองฝุ่นละอองเพื่อให้ผ่านมาตรฐาน

ตารางกำหนดมาตรฐานไอเสีย Euro 4 สำหรับเครื่องยนต์เบนซิน	
มลพิษที่ควบคุม	ปริมาณมลพิษที่ ยอมรับ (กรัมต่อกิโลเมตร)
CO	1
HC	0.1
NOx	0.08
PM	no limit

ตารางกำหนดมาตรฐานไอเสีย Euro 4 สำหรับเครื่องยนต์ดีเซล	
มลพิษที่ควบคุม	ปริมาณมลพิษที่ ยอมรับ (กรัมต่อกิโลเมตร)
CO	0.5
HC+ NOx	0.3
NOx	0.25
PM	0.025

ภาพที่ 7 ตารางกำหนดมาตรฐานไอเสีย Euro 4 สำหรับเครื่องยนต์เบนซินและดีเซล

สำหรับยูโร 5 มีกำหนดการบังคับใช้ในเดือนมกราคม ค.ศ. 2021 ที่กำลังจะมาถึงอย่างรวดเร็ว และกำหนดการใหม่ที่จะเสนอโดยผู้ผลิตและอื่น ๆ ในอุตสาหกรรมคือมกราคม

ค.ศ. 2022 เพียงหนึ่งปี แต่อาจต้องใช้ความเชื่อเพื่อทำให้เกิดขึ้น ในปัจจุบันผู้ผลิตยานยนต์หลายราย กำลังขอให้ทางการสหภาพยุโรป เลื่อนวันดำเนินการบังคับใช้มาตรฐานการปล่อยมลพิษ Euro 5 สหภาพยุโรปมีมาตรฐานการควบคุมการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เข้มงวดมากขึ้น และในขณะที่ สิ่งนี้ดีต่อสิ่งแวดล้อม แต่ก็ยังเป็นอุปสรรคสำคัญสำหรับผู้ผลิตรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และบิ๊กไบค์ หลายราย เนื่องจาก COVID-19 ทำให้เกิดการหยุดชะงักการทำงานครั้งใหญ่

3.2.1.2 มาตรฐานของกรมขนส่งทางบก

1) UN R24: แตร

ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ คุณลักษณะ และการติดตั้ง แตรสัญญาณ และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรับรองแบบแตรสัญญาณและแบบการ ติดตั้งแตรสัญญาณ สำหรับรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ พ.ศ. 2559 โดยประกาศกรมการขนส่งนี้ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับกับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์²³ ซึ่งในส่วนของรถจักรยานยนต์ (L3) หมายความว่า รถสองล้อที่มีขนาดเครื่องยนต์เกิน 50 ลูกบาศก์เซนติเมตร (กรณีใช้เครื่องยนต์ สันดาปภายใน) หรือมีความเร็วสูงสุดที่ออกแบบเกิน 50 กิโลเมตร/ชั่วโมง²⁴

แตรสัญญาณ หมายความว่า อุปกรณ์สัญญาณเสียงเตือน (Audible Warning Device : AWD) หรือระบบอุปกรณ์สัญญาณเสียงเตือนซึ่งประกอบจากอุปกรณ์สัญญาณเสียงเตือน ที่ควบคุมจากแหล่งเดียวกัน และปล่อยเสียงพร้อมกัน โดยทำงานด้วยพลังงานจากไฟฟ้ากระแสตรง หรือไฟฟ้ากระแสสลับ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้ (ก) ประเภทที่ 1 (Class I) เป็นแตร สัญญาณที่ออกแบบมาเพื่อติดตั้งบนรถจักรยานยนต์ ที่มีกำลังไฟฟ้าไม่เกิน 7 กิโลวัตต์

การติดตั้งแตรสัญญาณ แตรสัญญาณที่จะติดตั้งกับรถยนต์และรถจักรยานยนต์ต้อง เป็นไปตามเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้²⁵

(1) ผ่านการรับรองแบบแตรสัญญาณตามประกาศนี้

²³ ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ คุณลักษณะ และการติดตั้งแตรสัญญาณ และกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรับรองแบบแตรสัญญาณและแบบการติดตั้งแตรสัญญาณ สำหรับรถยนต์ และ รถจักรยานยนต์ พ.ศ. 2559. ข้อ 1.

²⁴ ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ คุณลักษณะ และการติดตั้งแตรสัญญาณ และกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรับรองแบบแตรสัญญาณและแบบการติดตั้งแตรสัญญาณ สำหรับรถยนต์ และ รถจักรยานยนต์ พ.ศ. 2559. ข้อ 2.

²⁵ ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ คุณลักษณะ และการติดตั้งแตรสัญญาณ และกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรับรองแบบแตรสัญญาณและแบบการติดตั้งแตรสัญญาณ สำหรับรถยนต์ และ รถจักรยานยนต์ พ.ศ. 2559. ข้อ 5.

(2) ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมว่าด้วยอุปกรณ์ สัญญาณเสียงเตือน สำหรับยานยนต์ของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก. 771 - 2550 ขึ้นไป

(3) ได้รับการรับรองมาตรฐานตามข้อกำหนดทางเทคนิคของสหประชาชาติว่าด้วยอุปกรณ์ สัญญาณเสียงเตือนสำหรับรถ อนุกรมที่ 00 (UN Regulation No. 28.00) ขึ้นไป

(4) ได้รับการรับรองมาตรฐานหรือข้อกำหนดทางเทคนิคจากหน่วยงานอื่น นอกจาก (2) หรือ (3) ที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ

2) UN R39: มาตรฐานวัดความเร็ว

ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ คุณลักษณะ และการติดตั้ง มาตรฐานวัดความเร็ว และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรับรองแบบมาตรฐานวัดความเร็ว สำหรับรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ พ.ศ.2556

สำหรับคำนิยามของมาตรฐานวัดความเร็ว (speedometer) หมายความว่า อุปกรณ์ที่ แสดงข้อมูลเกี่ยวกับค่าความเร็วของรถให้แก่ผู้ขับขี่รถในขณะใดขณะหนึ่ง

มาตรฐานวัดความเร็วที่แสดงค่าความเร็วเป็นแบบเข็มชี้ (สเกล) ต้องมีคุณสมบัติ หรือ คุณลักษณะ ดังต่อไปนี้²⁶

(1) กรณีใช้หน่วยวัดความเร็วเป็นกิโลเมตรต่อชั่วโมง (km/h) ช่วงค่าความเร็วที่ แสดงบนหน้าปัด แต่ละช่วงต้องเป็น 1, 2, 5 หรือ 10 กิโลเมตรต่อชั่วโมง โดยมีความเร็วที่แสดงเป็น ตัวเลขต้องเป็นดังนี้

(ก) กรณีความเร็วสูงสุดที่แสดงไว้ไม่เกิน 200 กิโลเมตรต่อชั่วโมงค่า ความเร็วที่เป็นตัวเลขที่แสดงแต่ละช่วงต้องไม่เกิน 20 กิโลเมตรต่อชั่วโมง

(ข) กรณีความเร็วสูงสุดที่แสดงไว้เกินกว่า 200 กิโลเมตรต่อชั่วโมงค่า ความเร็วที่เป็นตัวเลขที่แสดงแต่ละช่วงต้องไม่เกิน 30 กิโลเมตรต่อชั่วโมง

ทั้งนี้ ช่วงค่าความเร็วที่เป็นตัวเลขที่แสดงแต่ละช่วงไม่จำเป็นต้องเท่ากันก็ได้

การติดตั้งมาตรฐานวัดความเร็วต้องติดตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ผู้ขับขี่สามารถมองเห็นได้ โดยตรงและชัดเจนทั้งในเวลากลางวันและกลางคืนโดยช่วงความเร็วที่แสดงต้องกว้างเพียงพอและ ครอบคลุมความเร็วสูงสุดของรถตามที่ผู้ผลิตกำหนด²⁷

²⁶ ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ คุณลักษณะ และการติดตั้งมาตรฐานวัดความเร็ว และกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรับรองแบบมาตรฐานวัดความเร็วสำหรับรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ พ.ศ.2556. ข้อ 4.

ในกรณีที่มาตราวัดความเร็วผ่านการรับรองตามมาตรฐานหรือข้อกำหนดทางเทคนิค ดังต่อไปนี้ ให้ถือว่ามีความสมบัติ คุณสมบัติ และการติดตั้ง เป็นไปตามประกาศนี้²⁸

(ก) มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มาตรฐานเลขที่ มอก. 2308 : 2549 ว่าด้วยมาตรฐานความเร็ว สำหรับยานยนต์และการติดตั้ง

(ข) ข้อกำหนดทางเทคนิคของคณะกรรมการเศรษฐกิจของยุโรปแห่งสหประชาชาติ (United Nations/Economic Commission for Europe) ว่าด้วยมาตรฐานความเร็วอนุกรมที่ 00 (UN Regulation No.39.00) ขึ้นไป

3) UN R81: กระจก มองหลัง

ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ คุณสมบัติ และการติดตั้งอุปกรณ์มองภาพของรถจักรยานยนต์ และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรับรองแบบอุปกรณ์มองภาพ และแบบการติดตั้งอุปกรณ์มองภาพของรถจักรยานยนต์ พ.ศ. 2557

อุปกรณ์มองภาพของรถจักรยานยนต์ต้องมีคุณสมบัติ คุณสมบัติ และเกณฑ์การทดสอบ ดังต่อไปนี้²⁹

(1) คุณสมบัติและคุณลักษณะทั่วไป

(ก) ต้องสามารถปรับได้

(ข) ขอบของผิวสะท้อนต้องอยู่ภายในชุดยึดกระจกและมีค่ารัศมีความโค้ง “c” ในทุกจุด ทุกทิศทางไม่น้อยกว่า 2.5 มิลลิเมตร

กรณีผิวสะท้อนยื่นออกมาจากชุดยึดกระจก ขอบของส่วนที่ยื่นเกินต้องมีค่ารัศมีความโค้ง “c” ไม่น้อยกว่า 2.5 มิลลิเมตร และเมื่อใช้แรงกระทำไม่เกิน 50 นิวตัน ณ จุดที่ยื่นมากที่สุด ในแนวระดับและขนานกับระนาบกึ่งกลางตามความยาวของรถจักรยานยนต์ ขอบของส่วนที่ยื่นสามารถเข้าไปอยู่ในชุดยึดกระจกได้

²⁷ ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ คุณสมบัติ และการติดตั้งมาตรฐานความเร็ว และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรับรองแบบมาตรฐานความเร็วสำหรับรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ พ.ศ.2556. ข้อ 5.

²⁸ ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ คุณสมบัติ และการติดตั้งมาตรฐานความเร็ว และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรับรองแบบมาตรฐานความเร็วสำหรับรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ พ.ศ.2556. ข้อ 11.

²⁹ ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ คุณสมบัติ และการติดตั้งอุปกรณ์มองภาพของรถจักรยานยนต์ และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรับรองแบบอุปกรณ์มองภาพ และแบบการติดตั้งอุปกรณ์มองภาพของรถจักรยานยนต์ พ.ศ. 2557. ข้อ 3.

การติดตั้งอุปกรณ์มองภาพของรถจักรยานยนต์ต้องเป็นไปตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้³⁰

- (1) ติดตั้งอย่างมั่นคงและต้องไม่เคลื่อนที่ในสภาวะการใช้งานปกติ
- (2) ติดตั้งที่ด้านขวาและซ้ายของรถจักรยานยนต์ จำนวนด้านละ 1 ชุด
- (3) เมื่อทำการวัดตำแหน่งการติดตั้งต้องให้คันบังคับรถอยู่ในตำแหน่งตั้งตรง และตำแหน่ง การติดตั้งอุปกรณ์มองภาพต้องอยู่ที่ระยะกึ่งกลางจากผิวสะท้อนห่างจากแนวกึ่งกลางตามความยาวของรถ ตัดกับจุดกึ่งกลางของคันบังคับออกไปด้านนอกตัวรถไม่น้อยกว่า 280 มิลลิเมตร

(4) ติดตั้งในลักษณะที่ผู้ขับขี่สามารถปรับอุปกรณ์มองภาพได้ในตำแหน่งการขับขี่ปกติ

อุปกรณ์มองภาพที่จะติดตั้งกับรถจักรยานยนต์ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้³¹

- (1) ผ่านการรับรองแบบอุปกรณ์มองภาพตามประกาศนี้
 - (2) ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระจกมองหลังสำหรับรถจักรยานยนต์ มาตรฐานเลขที่ มอก. 2330 - 2550 ขึ้นไป
 - (3) ได้รับการรับรองมาตรฐานตามข้อกำหนดทางเทคนิคของสหประชาชาติ ข้อกำหนดที่ 81 ว่าด้วยอุปกรณ์มองภาพสำหรับรถจักรยานยนต์ อนุกรมที่ 00 (UN Regulation No. 81.00) ขึ้นไป
 - (4) ได้รับการรับรองมาตรฐานหรือข้อกำหนดทางเทคนิคจากหน่วยงานอื่นนอกจาก (2) หรือ (3) ที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ
 - 4) UN R51: เสี่ยงรถจักรยานยนต์
 - 5) AHO: ไฟหน้าและไฟท้ายติดอัตโนมัติ
- รถจักรยานยนต์ต้องมีโคมไฟหน้ารถและโคมไฟท้ายรถ ดังต่อไปนี้³²

³⁰ ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ คุณลักษณะ และการติดตั้งอุปกรณ์มองภาพของรถจักรยานยนต์ และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรับรองแบบอุปกรณ์มองภาพ และแบบการติดตั้งอุปกรณ์มองภาพของรถจักรยานยนต์ พ.ศ. 2557. ข้อ 4.

³¹ ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ คุณลักษณะ และการติดตั้งอุปกรณ์มองภาพของรถจักรยานยนต์ และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรับรองแบบอุปกรณ์มองภาพ และแบบการติดตั้งอุปกรณ์มองภาพของรถจักรยานยนต์ พ.ศ. 2557. ข้อ 5.

³² กฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2522) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522. ข้อ 3.

(1) โคมไฟหน้ารถ มี 2 ประเภท คือ

(ก) โคมไฟแสงพุ่งไกล ให้ติดตั้งหน้ารถหนึ่งดวง สูงจากพื้นทางราบถึงจุดศูนย์กลางดวงโคมไม่น้อยกว่า 0.60 เมตร แต่ไม่เกิน 1.35 เมตร ใช้ไฟแสงขาวมีกำลังไฟไม่เกิน 50 วัตต์ มีแสงสว่างให้เห็นพื้นทางได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า 100 เมตร และศูนย์รวมแสงต้องไม่สูงกว่าแนวขนานกับพื้นทางราบ และไม่เฉไปทางขวา

(ข) โคมไฟแสงพุ่งต่ำ ให้ติดตั้งหน้ารถหนึ่งดวงในระดับเดียวกันกับโคมไฟแสงพุ่งไกล ใช้ไฟแสงขาวมีกำลังไฟเท่ากับโคมไฟแสงพุ่งไกล มีแสงสว่างเห็นพื้นทางได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า 30 เมตร ศูนย์รวมแสงต้องอยู่ต่ำกว่าแนวขนานกับพื้นทางราบไม่น้อยกว่า 2 องศา หรือ 0.20 เมตร ในระยะ 7.50 เมตร และไม่เฉไปทางขวา

โคมไฟแสงพุ่งไกลและโคมไฟแสงพุ่งต่ำจะรวมอยู่ในดวงเดียวกันก็ได้

(2) โคมไฟท้ายรถ มี 3 ประเภท คือ

(ก) โคมไฟท้าย ให้ติดตั้งท้ายรถอย่างน้อยหนึ่งดวง ใช้ไฟแสงแดงและมีแสงสว่างสามารถมองเห็นได้จากระยะไม่น้อยกว่า 150 เมตร

(ข) โคมไฟหยุด ให้ติดตั้งท้ายรถอย่างน้อยหนึ่งดวง ใช้ไฟแสงแดงและมีแสงสว่างสามารถมองเห็นได้จากระยะไม่น้อยกว่า 30 เมตร

(ค) โคมไฟส่องป้ายทะเบียนรถ ให้ติดตั้งท้ายรถ ใช้ไฟแสงขาวส่องที่ป้ายทะเบียนรถมีแสงสว่างสามารถมองเห็นเครื่องหมายหรือตัวอักษรและตัวเลขได้ชัดเจนจากระยะไม่น้อยกว่า 20 เมตร แต่ต้องมีที่บังมิให้แสงพุ่งออกไปทางท้ายรถ

โคมไฟท้าย โคมไฟหยุด และโคมไฟส่องป้ายทะเบียนรถ ต้องส่องแสงสว่างพร้อมกับโคมไฟหน้ารถ เว้นแต่โคมไฟหยุดต้องส่องแสงสว่างเมื่อใช้ห้ามล้อเท้า

6) ส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์

กฎกระทรวงกำหนดส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์สำหรับรถ พ.ศ. 2551 ได้กำหนดให้รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลและรถจักรยานยนต์สาธารณะต้องมีและใช้ส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์สำหรับรถอย่างน้อย ดังต่อไปนี้³³

1) ส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ตามข้อ 3 ที่นำมาบังคับใช้กับรถยนต์จักรยานยนต์ คือ

(1) โครงสร้างและตัวถัง ที่มีความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย และสามารถรองรับการทำงานของรถขณะที่มีน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้ในทุกสภาพการใช้งาน

³³ กฎกระทรวงกำหนดส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์สำหรับรถ พ.ศ. 2551. ข้อ 5.

(2) เครื่องกำเนิดพลังงาน สามารถขับเคลื่อนรถขณะที่มีน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกด้วยความเร็วที่เหมาะสมในสภาพการใช้งานตามปกติ

(3) ระบบบังคับเลี้ยว สามารถบังคับรถได้อย่างคล่องตัว สะดวก และปลอดภัย

(6) คันเร่ง สามารถเร่งเครื่องกำเนิดพลังงานได้อย่างสมบูรณ์และปลอดภัย และมีกลไกหรือระบบควบคุมคันเร่งที่สามารถควบคุมคันเร่งให้กลับคืนสู่ตำแหน่งปกติ

(7) ระบบรองรับน้ำหนัก ที่สามารถลดแรงสั่นสะเทือน และรองรับน้ำหนักขณะที่มีน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย

(8) ระบบเชื้อเพลิงหรือระบบพลังงานอื่น สามารถเก็บและส่งเชื้อเพลิงหรือพลังงานอื่นไปยังเครื่องกำเนิดพลังงานให้สามารถขับเคลื่อนรถได้อย่างปลอดภัย

(10) ระบบไอเสีย สำหรับรถที่ปล่อยไอเสีย

(12) ยาง สามารถรองรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย

(13) กงล้อ ทำด้วยโลหะหรือวัสดุอื่นที่มีความแข็งแรงที่สามารถรองรับรถขณะที่มีน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย

(14) บังโคลนที่ล้อทุกล้อมีความกว้างไม่น้อยกว่าขนาดของยางรถ อาจใช้ส่วนของตัวถังเป็นบังโคลนก็ได้

(20) อุปกรณ์มองภาพ สามารถให้ผู้ขับขี่รถมองเห็นสภาพการจราจรด้านหลังและด้านข้างได้อย่างชัดเจน

(22) แตรสัญญาณชนิดเสียงเดียว ที่ดังพอสมควร

(23) มาตรวัดความเร็ว ติดตั้งในตำแหน่งที่ผู้ขับขี่รถสามารถอ่านค่าความเร็วรถได้อย่างชัดเจนและถูกต้องในเวลากลางวันและกลางคืน

(25) เครื่องหมายหรือสัญญาณแสดงการทำงานของส่วนควบเครื่องอุปกรณ์หรือระบบการทำงานของรถ และ

(26) ที่นั่งผู้ขับขี่และคนโดยสาร ติดตั้งอย่างมั่นคงแข็งแรง

2) ระบบส่งกำลัง สามารถส่งกำลังรถขณะที่มีน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย และมีอุปกรณ์ป้องกันผู้ขับขี่รถและคนโดยสารไม่ให้ได้รับอันตรายจากการทำงาน เช่น ฝาครอบโซ่ หรือบังโซ่ เป็นต้น

3) ระบบห้ามล้อ สามารถลดความเร็วหรือหยุดรถที่วิ่งอยู่ให้หยุดนิ่งได้อย่างปลอดภัย ติดตั้งในตำแหน่งที่ผู้ขับขี่รถสามารถใช้งานได้สะดวก

4) อุปกรณ์จับยึดสำหรับคนโดยสาร ติดตั้งในตำแหน่งที่คนโดยสารใช้การได้ สะดวกและปลอดภัย

5) ขาดัง สามารถรองรับน้ำหนักของรถและทำให้รถตั้งอยู่กับพื้นราบขณะจอด ได้อย่างปลอดภัย สามารถพับเก็บ ไปด้านหลังของรถ โดยไม่เป็นอุปสรรคต่อการใช้งานตามปกติ เว้นแต่รถจักรยานยนต์ที่มีพ่วงข้าง

6) ที่พักเท้า ติดตั้งอยู่ด้านซ้ายและด้านขวาของรถ สามารถให้ผู้ขับขี่รถและคนโดยสารวางเท้าได้อย่างสะดวกและปลอดภัย

7) อุปกรณ์ส่องสว่างและอุปกรณ์แสงสัญญาณตามข้อ 3 (28) (ก) (ข) (ค) (ช) (ช) (ญ) และ (ฐ)

ข้อ 3 (28) อุปกรณ์ส่องสว่างและอุปกรณ์แสงสัญญาณดังต่อไปนี้

(ก) โคมไฟแสงพุ่งไกล แสงขาวหรือเหลืองอ่อน มีทิศทางส่องสว่างไปด้านหน้า

(ข) โคมไฟแสงพุ่งต่ำ แสงขาวหรือเหลืองอ่อน มีทิศทางส่องสว่างไปด้านหน้า

(ค) โคมไฟเลี้ยว แสงสัญญาณกะพริบสีอำพัน

(ช) โคมไฟแสดงตำแหน่งด้านท้าย แสงแดง มีทิศทางส่องสว่างไปด้านหลัง

(ช) โคมไฟหยุด แสงแดง มีทิศทางส่องสว่างไปด้านหลัง

(ญ) โคมไฟส่องแผ่นป้ายทะเบียนด้านท้าย แสงขาว

(ฐ) อุปกรณ์สะท้อนแสง ที่สามารถสะท้อนแสงให้เห็นได้อย่างชัดเจนในเวลากลางคืน

จากการศึกษากฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ด้านมาตรฐานของรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ นั้น ได้มีการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวข้องกับผู้ผลิตรถจักรยานยนต์และมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ เฉพาะด้านความปลอดภัย-สารมลพิษ และด้านมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมหรือมาตรฐานการปล่อยมลพิษของรถจักรยานยนต์ในปัจจุบันนั้น ประเทศไทยได้ตรากฎกระทรวง กำหนดให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน พ.ศ. 2563 กำหนด มอก. 2915-2561 ที่กำหนดให้รถจักรยานยนต์เฉพาะด้านความปลอดภัย – สารมลพิษจากเครื่องยนต์ ระดับที่ 7 นี้กำหนดปริมาณสารมลพิษตามแนวทางของกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป อีกทั้งมาตรฐานของกรมขนส่งทางบก ก็ได้กำหนดให้มีมาตรฐานตามแนวทางของ UN เช่น แตรก็ใช้มาตรฐาน UN R24 มาตรฐานวัดความเร็ว มาตรฐาน UN R39 ซึ่งเป็น

ข้อกำหนดทางเทคนิคของคณะกรรมการเศรษฐกิจของยุโรปแห่งสหประชาชาติ (United Nations/Economic Commission for Europe) เป็นต้น

3.2.2 กฎเกณฑ์ด้านคุณสมบัติของผู้ขับขี่และใบอนุญาตของรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่

3.2.2.1 นิยาม

บทบัญญัติในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 4 (17) ได้ให้ความหมายของคำนิยามถึงรถจักรยานยนต์ไว้ว่า “รถจักรยานยนต์” หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น และมีล้อไม่เกินสองล้อ ถ้ามีพ่วงข้างมีล้อเพิ่มอีกไม่เกินหนึ่งล้อ

นอกจากนี้ในพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 มาตรา 4 ก็ได้มีการให้ความหมายของรถจักรยานยนต์ไว้เช่นเดียวกัน

“รถจักรยานยนต์” หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังเครื่องยนต์หรือกำลังไฟฟ้าและมีล้อไม่เกินสองล้อถ้ามีพ่วงข้างมีล้อเพิ่มอีกไม่เกินหนึ่งล้อและให้หมายความรวมถึงรถจักรยานที่ติดเครื่องยนต์ด้วย

“รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล” หมายความว่า รถจักรยานยนต์ที่มีได้ใช้รับจ้างบรรทุกคนโดยสาร

“รถจักรยานยนต์สาธารณะ” หมายความว่า รถจักรยานยนต์ที่ใช้รับจ้างบรรทุกคนโดยสารแต่ไม่หมายรวมถึงรถจักรยานยนต์ที่มีพ่วงข้างและรถจักรยานที่ติดเครื่องยนต์

ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งสองฉบับข้างต้นไม่ปรากฏว่ามีการให้คำนิยามของรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ไว้แต่อย่างใด

3.2.2.2 การออกใบอนุญาตขับขี่

กฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวข้องกับเรื่องใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์ มี 2 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

1) ประเภทของใบอนุญาตขับขี่

ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ได้กำหนดให้การออกใบอนุญาตขับขี่นั้น ใบอนุญาตขับรถมี 10 ชนิด คือ

(1) ใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคล รถยนต์สามล้อส่วนบุคคล และรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราว

(2) ใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคล

(3) ใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะ

(4) ใบอนุญาตขับรถยนต์สามล้อส่วนบุคคล

- (5) ใบอนุญาตขับรถยนต์สามล้อสาธารณะ
 - (6) ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล
 - (7) ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์สาธารณะ
 - (8) ใบอนุญาตขับรถบดถนน
 - (9) ใบอนุญาตขับรถชนิดอื่นนอกจาก (1) – (8)
 - (10) ใบอนุญาตขับรถตามความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี
- 2) คุณสมบัติสำหรับผู้ขอใบอนุญาตขับรถ มาตรา 46

ผู้ขอใบอนุญาตขับรถตามมาตรา 43 (1) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(1) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ถ้าเป็นผู้ขอใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ชั่วคราวไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ถ้าเป็นผู้ขอใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์สำหรับรถจักรยานยนต์ความจุของกระบอกสูบขนาดไม่เกินร้อยลิบลูกบาศก์เซนติเมตรต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์

(2) มีความรู้และความสามารถในการขับรถ

(3) มีความรู้ในข้อบังคับการเดินรถตามพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก

(4) ไม่เป็นผู้มีร่างกายพิการจนเป็นที่เห็นได้ว่าไม่สามารถขับรถได้

(5) ไม่มีโรคประจำตัวที่ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมเห็นว่าอาจเป็นอันตรายขณะขับรถ

(6) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน

(7) ไม่มีใบอนุญาตขับรถชนิดเดียวกันอยู่แล้ว

(8) ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกยึดหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ

(9) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ ซึ่งมีใช้จากเหตุขาดคุณสมบัติเรื่องอายุของผู้ขอใบอนุญาตขับรถ เว้นแต่ได้พ้นกำหนดสามปีไปแล้วนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตขับรถโดยให้อธิบติกำหนดเงื่อนไขในการพิจารณาการออกใบอนุญาตขับรถไว้ด้วย

สำหรับกรณีรถจักรยานยนต์ผู้ขออนุญาตจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์ โดยมีเงื่อนไขจำกัดประเภทให้ใช้งานเฉพาะรถจักรยานยนต์ที่มีความจุกระบอกสูบที่ไม่เกิน 110 ลูกบาศก์เซนติเมตรเท่านั้นตามที่บัญญัติไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ 1 กำหนดขนาดความจุของกระบอกสูบของรถจักรยานยนต์สำหรับผู้ขอใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราว

พ.ศ. 2548 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 46(1) แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2547 ซึ่งได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า

ข้อ 1 รถจักรยานยนต์สำหรับผู้รับใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราวที่มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์ต้องมีขนาดความจุของกระบอกสูบรวมกันไม่เกินหนึ่งร้อยสิบลูกบาศก์เซนติเมตร

ข้อ 2 ให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ชั่วคราวและใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราวสำหรับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลที่มีขนาดความจุของกระบอกสูบรวมกันไม่เกินเก้าสิบลูกบาศก์เซนติเมตรที่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับสามารถใช้ใบอนุญาตดังกล่าวขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลที่มีขนาดความจุของกระบอกสูบตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ได้จนกว่าใบอนุญาตนั้นจะสิ้นอายุ

ผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราวที่เคยได้ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราวมาแล้ว และมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ จะต้องผ่านการอบรมตามหลักสูตรวิชาจิตสำนึกและการขับรถให้ปลอดภัยเป็นเวลา 1 ชั่วโมง

ส่วนลักษณะต้องห้ามในการขออนุญาตขับขีรถตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ได้แก่ มีความพิการทางร่างกายจนเป็นที่เห็นได้ว่าไม่สามารถขับรถได้ มีโรคประจำตัวที่เป็นอันตรายแก่การขับรถ เป็นบุคคลวิกลจริตจิตฟั่นเฟือน มีใบอนุญาตขับรถชนิดเดียวกันอยู่แล้ว และอยู่ระหว่างถูกยึดหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ ทั้งนี้ ต้องมีการตรวจสอบทางการแพทย์ประกอบด้วย เช่น การทดสอบสายตา การมองเห็น (ตาบอดสี) รวมถึงการทดสอบปฏิกิริยาของเท้า (เบรกหรือชะลอรถ)

ต่อมาได้มีการออกกฎกระทรวงการขอและการออกใบอนุญาตขับรถ และการต่ออายุใบอนุญาตขับรถ พ.ศ. 2563³⁴ ขึ้นใหม่ เนื่องจากกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการออกใบอนุญาตขับรถ และการขอต่ออายุและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตขับรถ พ.ศ. 2548 ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บทบัญญัติเกี่ยวกับเอกสารหรือหลักฐานที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับ หรือขอต่ออายุใบอนุญาตขับรถ การพิจารณาออกใบอนุญาตขับรถและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตขับรถ และการอบรมและทดสอบการขับรถไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งควรมีการกำหนดประเภท โรคติดต่อที่ต้องห้ามในการขอรับใบอนุญาตขับรถสาธารณะ สมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอและการออกใบอนุญาตขับรถ และการขอต่ออายุและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตขับรถเสียใหม่ โดยกำหนดให้ โดยได้มีการกำหนดสำหรับรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ ดังนี้

³⁴ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 137 ตอนที่ 88 ก วันที่ 22 ตุลาคม 2563

1) ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราว ใบอนุญาตขับรถยนต์ สามล้อส่วนบุคคลชั่วคราว ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราว หรือใบอนุญาตขับรถชนิดอื่นตามมาตรา 43 (9) ให้ยื่นคำขอตามแบบที่อธิบดีกำหนด พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐาน ดังต่อไปนี้³⁵ ในกรณีที่ผู้ขอเป็นผู้มีสัญชาติไทย

(ก) บัตรประจำตัวประชาชน

(ข) ใบรับรองแพทย์ซึ่งแสดงว่าไม่มีโรคประจำตัวหรือไม่มีสภาวะของโรคที่ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมเห็นว่าอาจเป็นอันตรายขณะขับรถตามที่แพทย์ศกกำหนด และไม่ใช่นุคคลวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน โดยมีอายุใช้ได้ตามที่แพทย์ผู้รับรองกำหนด เว้นแต่ในกรณีที่ใบรับรองแพทย์ ไม่ได้กำหนดอายุไว้ให้ใช้ได้ไม่เกินหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ออกใบรับรองแพทย์

(ค) หลักฐานการรับรองซึ่งแสดงว่าได้ผ่านการอบรมและจบหลักสูตรการอบรมจากกรมการขนส่งทางบก หน่วยงานที่กรมการขนส่งทางบกมอบหมาย หรือโรงเรียนสอนขับรถ ที่กรมการขนส่งทางบกรับรองตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

กรณีผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราวมีความประสงค์จะขับรถจักรยานยนต์ที่มีกำลังเครื่องยนต์ตั้งแต่สามสิบกิโลวัตต์ขึ้นไป หรือมีขนาดความจุของกระบอกสูบ รวมกันตั้งแต่สี่ร้อยลูกบาศก์เซนติเมตรขึ้นไป ต้องมีหลักฐานผ่านการอบรมและทดสอบการขับขี่ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี เป็นการเพิ่มเติมด้วย

(ง) ใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกหรือใบอนุญาตพิเศษ ให้ขับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ที่ยังไม่สิ้นอายุ พร้อมด้วยภาพถ่าย (ถ้ามี)

(จ) ใบอนุญาตขับรถของรถประเภทเดียวกันกับที่ขอรับใบอนุญาตซึ่งรัฐบาลของประเทศอื่น ออกให้ที่ยังไม่สิ้นอายุพร้อมด้วยภาพถ่าย (ถ้ามี) ในกรณีที่ใบอนุญาตขับรถนั้น ไม่มีภาษาอังกฤษกำกับไว้ ต้องมีหลักฐานการรับรองจากสถานทูตหรือสถานกงสุลเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษประกอบด้วย

(ฉ) ใบอนุญาตขับรถตามความตกลงระหว่างประเทศที่ยังไม่สิ้นอายุพร้อมด้วยภาพถ่าย (ถ้ามี)

สรุปได้ว่า ด้าน การกำหนดอายุผู้ซื้อ หรือผู้จะทำ ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ Big bike โดยปัจจุบันพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ได้กำหนดอายุของผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ตามชนิดของใบอนุญาตขับรถอยู่แล้ว ได้แก่ ผู้ที่มีอายุ 15 ปีบริบูรณ์

³⁵ กฎกระทรวงการขอและการออกใบอนุญาตขับรถและการต่ออายุใบอนุญาตขับรถ พ.ศ.2563. ข้อ 3.

ขึ้นไปแต่ไม่ถึง 18 ปี สามารถขอรับใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ชั่วคราวที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน 110 ซีซี และผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปจึงจะสามารถขอรับใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ชั่วคราว สำหรับรถจักรยานยนต์ที่มีความจุของกระบอกสูบ 110 ซีซี ขึ้นไป และใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล (5 ปี) ได้

สำหรับหลักเกณฑ์การขอใบอนุญาตขับรถ³⁶

1) กรณีขอใหม่

ผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราว ใบอนุญาตขับรถยนต์สามล้อส่วนบุคคลชั่วคราว ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราว ใบอนุญาตขับรถบดถนน ใบอนุญาตขับรถแทรกเตอร์ ต้องผ่านการอบรมตามหลักสูตรดังนี้

1.1) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (กฎหมายว่าด้วยรถยนต์ กฎหมายว่าด้วยทางหลวง กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก)

1.2) การขับรถอย่างปลอดภัย

1.3) มารยาทในการขับรถ

ในกรณีผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราว ที่เคยได้ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราวมาแล้ว และมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ จะต้องผ่านการอบรมตามหลักสูตรวิชาจิตสำนึกและการขับรถให้ปลอดภัยเป็นเวลา 1 ชั่วโมง

กรณีผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลมีความประสงค์จะขับรถจักรยานยนต์ที่มีกำลังเครื่องยนต์ตั้งแต่สามสิบกิโลวัตต์ขึ้นไป หรือมีขนาดความจุของกระบอกสูบรวมกันตั้งแต่สี่ร้อยลูกบาศก์เซนติเมตรขึ้นไป ต้องมีหลักฐานผ่านการอบรมและทดสอบการขับขี่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีเป็นการเพิ่มเติมด้วย เว้นแต่ได้เคยยื่นหลักฐานผ่านการอบรมและทดสอบการขับขี่ดังกล่าวต่อนายทะเบียนมาก่อนแล้ว³⁷

2) กรณีต่ออายุ

ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคล ใบอนุญาตขับรถยนต์สามล้อส่วนบุคคล ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล (เมื่อครบ 5 ปี) ต้องผ่านการอบรมตามหลักสูตรดังนี้

2.1) การขับรถอย่างปลอดภัย

2.2) มารยาทในการขับรถ

³⁶ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 17. หน้า 21-22.

³⁷ กฎกระทรวง การขอและการออกใบอนุญาตขับรถ และการต่ออายุใบอนุญาตขับรถ พ.ศ. 2563. ข้อ 4 วรรคสอง.

กรณีผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตขับรถส่วนบุคคลใบอนุญาตขับรถยนต์สามล้อส่วนบุคคล ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล ซึ่งใบอนุญาตขับรถเดิมสิ้นอายุเกินกว่า 1 ปี ต้องผ่านการอบรมตามหลักสูตรในวิชาเกี่ยวกับการขับรถยนต์อย่างปลอดภัย และวิชาเกี่ยวกับมารยาทในการขับรถเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง

การทดสอบทางทฤษฎีและการทดสอบภาคปฏิบัติ คือ การทำข้อสอบให้ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 และผ่านการทดสอบการขับขี่ตามท่าต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ภายหลังจากที่เข้ารับการอบรมภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตามที่กรมการขนส่งทางบกจัดให้บริการแก่ผู้เข้ารับการทดสอบแล้วก็จะได้รับใบอนุญาตขับรถ 1 ปี และจากนั้นอีก 1 ปี หากไม่ปรากฏว่าได้กระทำผิดกฎจราจร หรือถูกดำเนินคดีเกี่ยวกับการขับรถ เช่น ขับรถเร็วเกินกว่าอัตราที่กำหนด หรือขับรถขณะเมาสุรา หรือขับรถในประการที่น่าจะก่อให้เกิดอันตราย ก็จะได้รับใบอนุญาตขับรถส่วนบุคคลถาวรซึ่งสามารถดำเนินการขอต่ออายุใบอนุญาตได้ทุก ๆ 5 ปี

สำหรับกรณีผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลมีความประสงค์จะขับรถจักรยานยนต์ที่มีกำลังเครื่องยนต์ตั้งแต่สามสิบกิโลวัตต์ขึ้นไป หรือมีขนาดความจุของกระบอกสูบรวมกันตั้งแต่สี่ร้อยลูกบาศก์เซนติเมตรขึ้นไป ต้องมีหลักฐานผ่านการอบรมและทดสอบการขับขี่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี เป็นการเพิ่มเติมด้วย เว้นแต่ได้เคยยื่นหลักฐานผ่านการอบรมและทดสอบการขับขี่ดังกล่าวต่อนายทะเบียนมาก่อนแล้ว³⁸

3.2.3 กฎเกณฑ์การจราจรเพื่อขับรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่

จากการศึกษาพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ได้กำหนดให้การขับรถจักรยานยนต์ต้องปฏิบัติ ดังนี้

3.2.3.1 การขับขี่

- 1) รถจักรยานยนต์ให้บรรทุกของไม่เกิน 50 กิโลกรัม และนั่งซ้อนท้ายได้เพียง 1 คนเท่านั้น
- 2) ข้อกำหนดเกี่ยวกับความเร็วของรถจักรยานยนต์ตามกฎหมายจราจร
 - 2.1) ในเขตกรุงเทพมหานคร หรือเมืองพัทยาหรือเขตเทศบาล ความเร็วของรถจักรยานยนต์ต้องไม่เกิน 80 กิโลเมตรต่อชั่วโมง
 - 2.2) การขับรถจักรยานยนต์นอกเขตที่กำหนดไว้ในข้อ 2.1 จะต้องใช้ความเร็วของรถจักรยานยนต์ต้องไม่เกิน 90 กิโลเมตรต่อชั่วโมง

³⁸ กฎกระทรวงการขอและการออกใบอนุญาตขับรถ และการต่ออายุใบอนุญาตขับรถ พ.ศ. 2563. ข้อ 10 วรรคสอง

2.3) แต่หากมีเครื่องหมายจราจรกำหนดความเร็วไว้ผู้ขับขี่จะต้องขับรถไม่เกิน อัตราความเร็วที่กำหนด

3) ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือ หรือแขน หรือไฟสัญญาณก่อนที่จะเลี้ยวรถ เปลี่ยนช่องทางเดินรถ ลดความเร็วของรถ หยุดรถหรือจอดรถเป็นระยะทางไม่น้อยกว่า 30 เมตร

4) เมื่อจะเลี้ยวรถหรือเปลี่ยนช่องทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องใช้ไฟสัญญาณกระพริบสีแดง หรือสีเหลืองอำพันที่ติดอยู่ที่ท้ายรถ ไปในทิศทางที่จะเลี้ยวหรือเปลี่ยนช่องทางเดินรถ

5) เมื่อจะให้รถคันอื่นแซง หรือผ่านขึ้นหน้า ผู้ขับขี่ต้องให้ไฟสัญญาณกระพริบสีแดง หรือสีเหลืองอำพันที่ติดอยู่ที่ท้ายรถ หรือทางด้านซ้ายของรถ

6) ในการใช้ทางเดินรถผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้รถชน หรือ โคนคน เดินเท้าไม่ว่าจะอยู่ ณ ส่วนใดของทาง และต้องให้สัญญาณเตือนคนเดินเท้าให้รู้ตัวเมื่อจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก คนชราหรือคนพิการที่กำลังใช้ทาง ผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ

7) ในการขับรถ ผู้ขับขี่ต้องขับรถในทางเดินรถด้านซ้ายและต้องไม่ล้ำกึ่งกลางของทางเดินรถ เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้

- (1) ด้านซ้ายของทางเดินรถมีสิ่งกีดขวางหรือถูกปิดการจราจร
- (2) ทางเดินรถนั้น เจ้าพนักงานจราจรกำหนดให้เป็นทางเดินรถทางเดียว
- (3) ทางเดินรถนั้นกว้างไม่ถึงหกเมตร

8) เมื่อขับรถสวนกันให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดซ้ายของทางเดินรถ โดยให้ถือกึ่งกลางของทางเดินรถเป็นหลัก แต่ถ้าทางเดินรถใด ได้จัดแบ่งเป็นช่องเดินรถไว้ให้ถือเส้นหรือแนวทางเบี่ยงเป็นหลัก

9) ในทางเดินรถที่แคบซึ่งไม่อาจขับรถสวนกันได้โดยปลอดภัย เมื่อขับรถสวนกันผู้ขับขี่ซึ่งขับรถคันที่ใหญ่กว่า ต้องหยุดรถให้ชิดขอบทางเดินรถด้านซ้าย เพื่อให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถคันที่เล็กกว่าผ่านไป

3.2.3.2 การใช้ไฟของรถจักรยานยนต์

รถจักรยานยนต์ต้องมีโคมไฟหน้ารถและ โคมไฟท้ายรถ ดังต่อไปนี้

- 1) โคมไฟหน้ารถ มี 2 ประเภท คือ

(ก) โคมไฟแสงพุ่งไกล ให้ติดหน้ารถหนึ่งดวง สูงจากพื้นทางราบถึงจุดศูนย์กลางดวงโคมไม่น้อยกว่า 0.60 เมตร แต่ไม่เกิน 1.35 เมตร ใช้ไฟแสงขาวมีกำลังไฟไม่เกิน 50 วัตต์ มีแสงสว่างให้เห็นพื้นทางได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า 100 เมตร และศูนย์รวมแสงต้องไม่สูงกว่าแนวขนานกับพื้นทางราบ และไม่เฉไปทางขวา

(ข) โคมไฟแสงพุ่งต่ำ ให้ติดตั้งน้ารถหนึ่งดวงในระดับเดียวกันกับโคมไฟแสงพุ่งไกล ใช้ไฟแสงขาวมีกำลังไฟเท่ากับโคมไฟแสงพุ่งไกล มีแสงสว่างเห็นพื้นทางได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า 30 เมตร ศูนย์รวมแสงต้องอยู่ต่ำกว่าแนวขนานกับพื้นทางราบไม่น้อยกว่า 2 องศา หรือ 0.20 เมตร ในระยะ 7.50 เมตร และไม่เงไปทางขวา

โคมไฟแสงพุ่งไกลและโคมไฟแสงพุ่งต่ำจะรวมอยู่ในดวงเดียวกันก็ได้

2) โคมไฟท้ายรถ มี 3 ประเภท คือ

(ก) โคมไฟท้าย ให้ติดตั้งท้ายรถอย่างน้อยหนึ่งดวง ใช้ไฟแสงแดงและมีแสงสว่างสามารถมองเห็นได้จากระยะไม่น้อยกว่า 150 เมตร

(ข) โคมไฟหยุด ให้ติดตั้งท้ายรถอย่างน้อยหนึ่งดวง ใช้ไฟแสงแดงและมีแสงสว่างสามารถมองเห็นได้จากระยะไม่น้อยกว่า 30 เมตร

(ค) โคมไฟส่องป้ายทะเบียนรถ ให้ติดตั้งท้ายรถ ใช้ไฟแสงขาวส่องที่ป้ายทะเบียนรถมีแสงสว่างสามารถมองเห็นเครื่องหมายหรือตัวอักษรและตัวเลขได้ชัดเจนจากระยะไม่น้อยกว่า 20 เมตร แต่ต้องมีที่บังมิให้แสงพุ่งออกไปทางท้ายรถ

โคมไฟท้าย โคมไฟหยุด และโคมไฟส่องป้ายทะเบียนรถ ต้องส่องแสงสว่างพร้อม กับโคมไฟน้ารถ เว้นแต่โคมไฟหยุดต้องส่องแสงสว่างเมื่อใช้ห้ามล้อเท้า

3.2.3.3 การใช้เสียงสัญญาณของรถ

การใช้เสียงสัญญาณ ผู้ขับขี่จะใช้ได้เฉพาะเมื่อจำเป็นหรือป้องกันอุบัติเหตุเท่านั้น แต่ จะใช้เสียงยาวหรือซ้ำเกินควรไม่ได้ โดยรถแต่ละชนิดที่ใช้ในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องใช้เสียงสัญญาณ โดยเฉพาะดังต่อไปนี้

1) เสียงแตร สำหรับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ และให้ได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่า 60 เมตร

2) เสียงระฆัง สำหรับรถม้า และให้ได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่า 30 เมตร

3) เสียงกระดิ่ง สำหรับรถจักรยาน และให้ได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่า 3 เมตร

3.2.3.4 หมวกนิรภัย

หมวกนิรภัยเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญในการลดความรุนแรงของการบาดเจ็บที่เกิดขึ้น บริเวณศีรษะได้เป็นอย่างดี จากสถิติพบว่าเมื่อเกิดอุบัติเหตุผู้ที่ไม่สวมหมวกนิรภัยจะได้รับบาดเจ็บ บริเวณศีรษะมากกว่าผู้ที่ไม่สวมหมวกนิรภัย ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์และคนโดยสารรถจักรยานยนต์ ต้องสวมหมวกที่จัดทำขึ้น โดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตรายในขณะที่ขับขี่และโดยสารรถจักรยานยนต์ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ตามวรรคหนึ่งขับขี่รถจักรยานยนต์ในขณะที่คนโดยสารรถจักรยานยนต์มิได้สวมหมวกที่จัดทำขึ้น โดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตรายโดยลักษณะและวิธีการใช้

หมวกเพื่อป้องกันอันตรายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง อย่างไรก็ตาม กรณีดังกล่าวมิให้ใช้บังคับแก่ภิกษุ สามเณร นักพรต นักบวช หรือผู้นับถือลัทธิศาสนาอื่นที่ใช้ผ้า หรือสิ่งอื่นโปกษีระตามประเพณีนิยมนั้น

หมวกนิรภัย มี 3 แบบ³⁹

1) หมวกนิรภัยแบบปิดเต็มหน้า เป็นหมวกเต็มใบเปิดช่วง หน้าตรงตำแหน่งตา เท่านั้นมีส่วนป้องกันปากและคางด้านหน้า

2) หมวกนิรภัยแบบเต็มศีรษะ เป็นรูปทรงกลมปิดด้าน ข้างและด้านหลังเสมอแนว ขากรรไกรและต้นคอด้านหลัง ด้านหน้าเปิดเหนือคิ้วลงมาถึงปลายคางและมีสายรัดคาง

3) หมวกนิรภัยแบบครึ่งศีรษะเป็นรูป ครึ่งทรงกลม ปิดด้านข้างและด้านหลังเสมอ ระดับหูคลุมได้ครึ่งศีรษะมีสายรัดคางหมวก ชนิดนี้สามารถป้องกันได้เฉพาะศีรษะส่วนบนเท่านั้น

จากการศึกษาพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ข้างต้นที่ได้มีการกำหนดให้ผู้ ขับขี่รถจักรยานยนต์ต้องปฏิบัติตามนั้น จะเห็นได้ว่าเป็นการกำหนดสำหรับใช้บังคับกับรถจักรยานยนต์ ทั่วไป โดยไม่ได้ระบุหรือกำหนดเฉพาะเกี่ยวกับข้อปฏิบัติสำหรับผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่แต่อย่างใด ดังนั้นในบทต่อไปผู้เขียนจะได้นำเสนอถึงประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากกรณีที่ไม่ได้ มีการกำหนดกฎหมายไว้เป็นการเฉพาะ โดยจะเปรียบเทียบกับมาตรการทางกฎหมายของ ต่างประเทศทั้งของสหราชอาณาจักร และประเทศญี่ปุ่น เพื่อนำไปสู่อำนาจเสนอแนะสำหรับ กฎหมายของประเทศไทยต่อไป

³⁹ กฎกระทรวง ฉบับที่ 14 (พ.ศ. 2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522.